

Københavns kommune

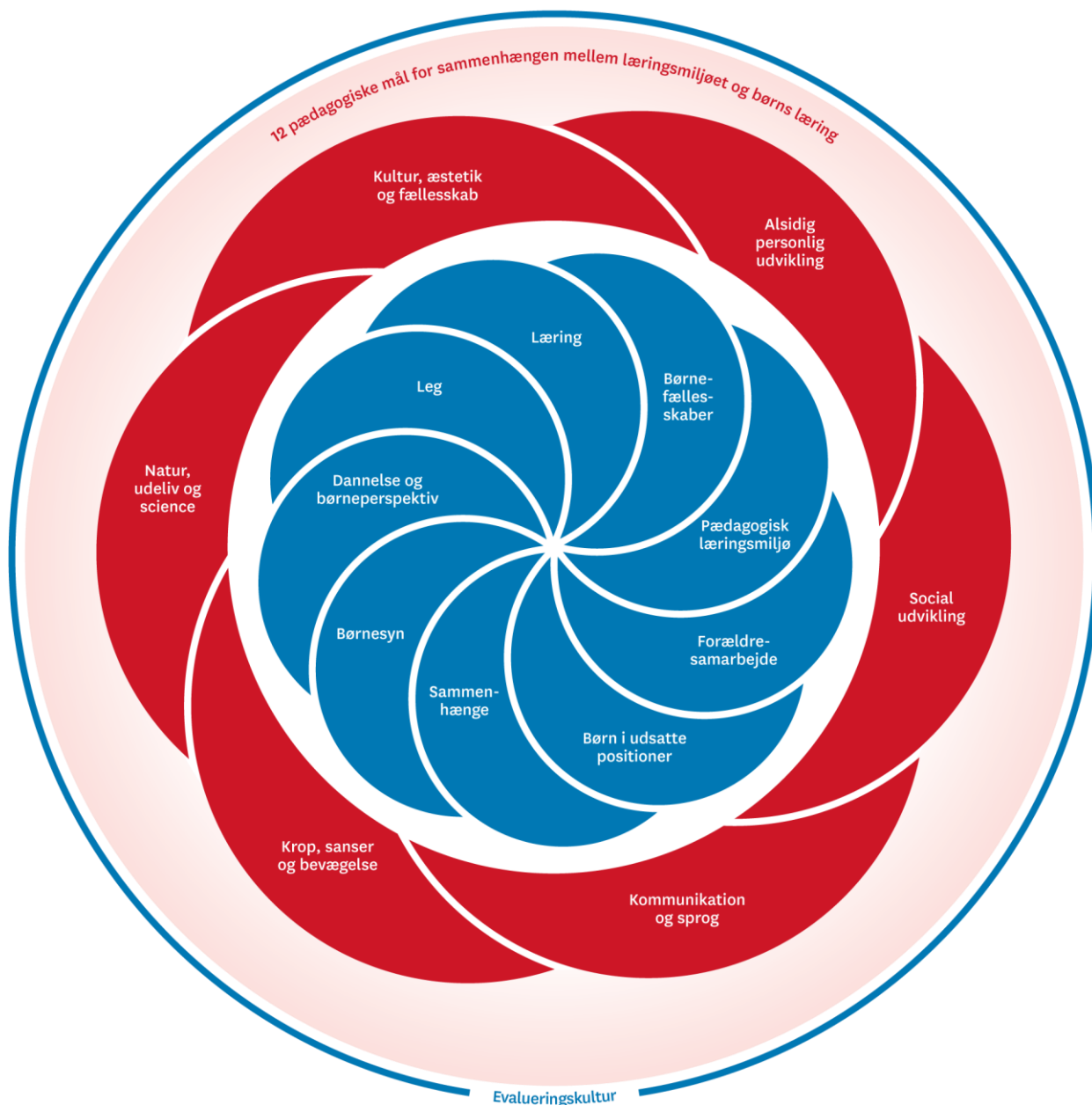
Pædagogisk læreplan for

Olympia

2022-2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Kære læser.

Dette er Olympias læreplan for 2022-2023.

Vi er Vuggestuen Olympia. En del af klynge NBF i Københavns Kommune

Vi har 48 børn fordelt på 4 stuer og bor i et plan med udgang til legepladsen fra alle 4 stuer. Vi åbnede 1/11 2018.

Vores adresse er Titangade 3 2200 København N.- Lige ved siden af Københavns Professionshøjskole og Rådmandsgade.

Her i Olympia tilstræbes at have gode læringsmiljøer -både ude og inde. Vores udgangspunkt vil altid være at have øje på børneperspektivet i alt, hvad vi laver.

Er der mulighed for læring, trivsel, udvikling og dannelse i de aktiviteter som vi tilbyder børnene? Det er det spørgsmål som vi tilstræber at stille os selv i alt, hvad vi gør sammen med børnene.

Vi er optaget af, at alle børn får den bedste start i vores vuggestue. Vi er bla. meget optaget af at skabe et pædagogisk læringsmiljø hele dagen, hvor der er fokus på børnenes leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og alle de daglige rutiner som børnene deltager i. Dette indebærer, at børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse ikke kun foregår halvanden time om formiddagen men igennem hele dagen.

Det har været vigtigt for os at have praksis eksempler med både for vores egen pædagogiske praksis skyld, men også for forældrenes skyld. Forældrerådet har gennemlæst læreplanen og blandt andet ytret, at praksiseksemplerne er gode og forståelige og ligefrem anvendelige derhjemme i samværet med deres børn.

For at sikre, at vi gør det som vi skriver, er der på personalemøderne film af vores pædagogiske praksis. Filmene gennemgås med udgangspkt. i læreplanen og de emner og overskrifter vi har der. Vi hjælper hinanden med at få øje på børnefællesskaber, børneperspektiver, vokseninitierede aktiviteter, børneinitierede aktiviteter, sprogteknikker og meget mere.

Vores formuleret [kerneopgave for Olympia](#) er grundlaget for hele vores pædagogik:

"Den pædagogiske kerneopgave i Olympia består af en række centrale elementer, som danner udgangspkt. for arbejdet med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Legen er børnenes vigtigste aktivitet og er grundlæggende for deres udvikling. Derfor arbejder vi i Olympia med strukturerede pædagogiske læringsmiljøer hele dagen, hvor vi har fokus på det enkelte barns udviklingstrin.

Det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspkt i et børneperspektiv, uanset om det er i hverdagsrutinerne, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte aktiviteter"

Det pædagogiske grundlag er således vores metode til at opfylde målene i kerneopgaven.

Læreplanen er et foranderligt dokument som vi løbende skal tilrette således, at det altid har børneperspektivets briller på.

Der vil således også løbende blive skrevet mere ind i læreplanen, når vi har diskuteret og bearbejdet det i grupperne på personalemøderne og til hele personale dage.

God fornøjelse med læsningen og vi stiller gerne op til spørgsmål og undren omkring vores læreplan og pædagogiske praksis i det hele taget.

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.

- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn.

Det siger loven

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.¹

I **Olympia** ser og anerkender vi børnene som individuelle mennesker, der tages alvorligt. Deres forskellige behov skal tilgodeses og deres kompetencer skal videreudvikles. Dette gør vi gennem omsorg og nærvær i trygge rammer, gode legemiljøer.

Legemiljøer der skaber mulighed for læring gennem kropslig udfoldelse i form af motorik og fantasi. Dette er med til at styrke og give børnene selvværd og understøtte deres nysgerrighed.

Vi arbejder ud fra Berit Baes teori om anerkendelse, hvor hun mener, at den voksne spiller en vigtig rolle i barnets opbyggelse af en selv identitet. Den voksne har mulighed for at påvirke barnets selvfølelse og selvstændighed ved at sætte ord på barnets oplevelser og handlinger. Formålet er, at man som voksen skal være bevidst om, hvad der sker i relationerne til barnet, samt hvordan den voksne kan bidrage til barnets selvudvikling.

Den anerkendende pædagogik rummer en særlig tilgang til at indgå i anerkendende relationer med andre. Når vi indgår i disse relationer, er der fem elementer, der skal være til stede.

Forståelse og indlevelse -at kunne genkende oplevelsen i sig selv. Bekræftelse, åbenhed og selvrefleksion og afgrænsning

¹ Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

Ifølge Berit Bae er de voksne i en magtfuld position overfor børnene, når det gælder deres oplevelse af dem selv. Måden de voksne svarer på børnenes kommunikation, hvordan der sættes ord på deres handlinger og oplevelser - i disse processer udøves der definitionsmagt.

Der vil altid være en definitionsmagt til stede i forhold, hvor den ene part er afhængig af den anden på én eller anden måde. Her er det vigtigt, at vi som personale i Olympia er bevidste om denne magt. Magten skal bruges således, at børnene mødes med anerkendelse, ligeværdighed og respekt.

Eks. Et barn kravler op på en stol og falder ned. Den voksne anerkender barnets følelse og prøver at trøste ved at sætte ord på: "du faldt ned af stolen og det gjorde ondt". Hvis definitionsmagten bliver brugt på en underminerende måde uden hensyntagen til barnets selv respekt kunne de voksne i stedet have sagt. "jeg har jo sagt, at du skal lade være med at kravle op på stolen"

Vi vil reflektere og evaluere vores børnesyn flere gange i løbet af året på stue- og personalemøder

I Olympia sikrer vi et fortsat fokus på børneperspektivet ved at:

Vi er tæt på børnene -børnehøjde -siddende på gulvet. På den måde kan vi følge deres initiativer-både sprogligt og kropsligt. Vi bestræber os hele tiden på at være tilgængelige for børnene.

Vi opdeler os i mindre grp. På den måde for at bevare det vigtige fokus på det enkelte barns behov. Der er mulighed for "du og jeg tid". "Du og jeg tid" giver større mulighed for, at barnet opnår en følelse af at føle sig som en værdi i sig selv

Vi holder voksensnak på et absolut minimum, når vi er sammen med børnene.

Det med at være barn har en værdi i sig selv - Eks. Vi møder dagligt børnenes initiativ og ideer og udvikler og udvider hele tiden det pædagogiske miljø. Eks barn leger med bolde på togbanen og vi kan sammen få en ny forståelse for, hvad en togbane også kan bruges til.

Børnene skal mødes af voksne, som tager ansvar for at være de voksne, som er nærværende og har opmærksomhed på børnenes optagethed og hvad de fortæller. Børnene lærer sammen med aktive voksne og andre børn.

Se barnet som medskaber og aktivt. Børn har brug for at bliver set og hørt og forstået.

Børn har brug for passende udfordringer i forhold til alder og udvikling (nærmeste udvikling zone).

I vuggestuen har vi læringsmiljøer med plads til fordybelse i forskellige områder.

De fysiske rammer i vuggestuen lægger op til, at børnene kan lege sammen i mindre gruppe med mulighed for tæt voksen kontakt. Der er få afbrydelser og børnene får tid og plads at fordybe sig legen.

Vores fysiske rammer understøtter børnenes læringsmiljøer og afspejler børnenes interesser og de temaer de arbejder med. Det betyder at holde orden på stuerne og lære børnene, hvad det vil sige at rydde op efter sig selv.

At udvikle barnets selvstændige kompetence er med til at udvikle barnets " jeg kan selv " følelse. Vi oplever, når børnene får lov til prøve selv, øges deres selvværd, selvstændighed og selvfølelse. Dette giver barnet succesoplevelser i hverdagen. Det gør vi konkret ved, at børnene inddrages i forskellige gøremål i hverdagen (hverdagsrutiner) hvor de opmuntres til at kunne selv.

I Olympia sikrer vi et fortsat fokus på selvhjulpenhed ved at:

Børnene selv tager tøjet af og på -altid med en tæt guidning fra personalet, hvis der er brug for det.

Børnene kravler selv op på trip trap stole og taburetter og på puslebord.

Vi lærer børnene at vaske hænder når de kommer om morgenen, inden de spiser og efter toilet besøg.

Fremme interessen for fysisk udfoldelse, og styrke de motoriske færdigheder ved at bruge eks. vores fællesrum og legepladsen. Der er der mulighed for alle former for bevægelse -bla. dans, gyngede, klatre, bolde osv. Dette styrker deres primærsanser som ligevægtssansen, følesansen og muskel-led sansen

Styrkelse af de motoriske færdigheder

Synge sanglege som handler om kroppen og sanserne

Vi har fælles rytmik/ gymnastik en gang om ugen/ en gang om ugen stuevis

Selvhjulpenhed i Olympia:

"Jeg tager selv mine sandaler på inden jeg skal på legepladsen eller jeg kravler selv op i klapvognen, når vi skal hjem fra legepladsen"

Eller jeg kravler selv op i min barnevogn, når jeg skal sove.

I Olympia inddrages børnene og bliver lyttet til så den enkelte oplever accept af egne valg og behov ved, at den voksne følger barnets initiativ -det gør vi ved at:

Eks. en gruppe børn går ud til sandkassen og leger. Børnene vil hellere kravle op og ned af bakken. Personalet vælger at følge børnenes spor, på den måde bliver barnets eget initiativ fulgt.

Når det er spisetid, og vi skal til at køre madvognene ind i stuen, kan det ske, at børnene gerne vil med, så vælger vi at tage børnene med så de kan hjælpe til med at skubbe madvognen ind i stuen. Her følger personalet også børnenes initiativ.

I Olympia får alle børn erfaringer med ligestilling ved at:

Vi voksne i handling viser, at vi vil børnene, kan lide børnene, og at vi kan rumme børnenes forskelligheder.

Vi voksne er tydelige rollemodeller, som har fokus på relationen og bevidst vil undgå at påvirke børnene i kønsstereotyp retning. Fx: skal alle børn opfordres til at spille bold, lege med dukker, køre med biler og tumles.

Vi voksne arbejder med sproget og fx: siger politibetjent og målvogter. Undlader "Hvor er du fin" -kommentarer til pigen i den nye kjole, men siger "Dejligt at se dig. Du ser ud til at være rigtig glad for din nye kjole".

"Det er ikke et spørgsmål om at gøre børnene ens. Det er netop vores hensigt at give alle børn lov til at udfolde og udvikle sig så bredt, som muligt, så vi på sigt får nogle mere frie og mere ligestillede mennesker, der lever i overensstemmelse med, hvad der er vigtigt for dem. "

Mari Pettersvold

Vi vil reflektere over og evaluere vores dannelse og børneperspektiv flere gange i løbet af året på stue- og personalemøder

Leg

Det siger loven

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

2

² Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

Olympia:

"Leg er en menneskeret for børn. Ifølge FN's Børnekonvention har børn ret til at lege. Ligesom de har ret til omsorg og rent drikkevand. Og siden sommeren 2018 har legen også været skrevet ind i Dagtilbudsloven som en del af det fælles pædagogiske grundlag"

(EVA TEMA #17)

Den pædagogiske kerneopgave i Olympia har vi allerede defineret, som bestående af en række centrale elementer, som danner udgangspunkt for arbejdet med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

"Har I bare leget i dag?"

Er et spørgsmål, vi ofte får stillet af forældre. Herunder vil vi give nogle billeder af, hvad en køkkenleg "bare" rummer af udfordringer og udviklingsmuligheder for børnene, både som enkelt individ, men også i fællesskabet.

Køkkenleg med fokus på alsidig personlig udvikling

Køkkenleg med fokus på social udvikling

Køkkenleg med fokus på kommunikation og sprog

Hvad udvikles i legen?:

Legen er børnenes vigtigste aktivitet og er grundlæggende for deres måde at være i verden og at udvikle erfaringer på. Gennem legen udvikler børn helt naturligt deres fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, konfliktløsning, selvværd, selvtillid og identitet.

Gennem legen danner de deres forståelse af, hvem de selv er – alene og i fællesskabet. Legen er et rum, hvor barnet øver sig i at forholde sig til andre, hvor barnets indtryk kommer til udtryk.

Personalet rammesætter legen -efter behov:

Børnenes spontane og selvinitierede leg anerkendes og respekteres i Olympia. Det pædagogiske personale har ansvar for at være opmærksomme på, hvordan fællesskaberne blandt børnene udvikler sig. Vi vurderer løbende, om/når det er nødvendigt at rammesætte legen, så alle børnene trives i legen, prøver nye roller og sociale kombinationer og har en positiv oplevelse af at være med.

Rammesatte legeaktiviteter kan fx tage udgangspunkt i, at børn og voksne sammen reflekterer over, hvordan legen kan udformes og udvikles. Pædagogiske legeaktiviteter åbner også mulighed for at inddrage de børn, der eventuelt står uden for legen.

"Børnene leger for at lege – de leger ikke for at lære, men de lærer en masse mens de leger."

Vi voksne har den faglige forståelse af legens udviklingspotentiale og det betyder, at vi i Olympia er bevidste om vores rolle, for at skabe de bedste betingelser for børnenes leg og legeudvikling.

Teoretisk støtter vi os til Lev Vygotskys teorier om den voksens rolle og positionering i understøttelsen af barnets/børnefællesskabets udvikling.

Vi er således både bevidste om, hvordan vi rammesætter og faciliterer legen, hvordan vi understøtter legen via de tre grundpositioner – foran, ved siden af, bagved. Vi er bevidste om inde- og uderummets rolle og indretning, hvilke værktøjer/legetøj, der er til rådighed, hvordan børnenes positioner og roller er og udvikler sig i den enkelte leg, hvordan vi skærmer legen og giver plads til fordybelse, samtidig med, at vi arbejder med baggrund i konfliktforståelse og vurderer og tilpasser os selv og vores praksis løbende.

Når vi går **foran** betyder det, blandt andet, at den voksne viser vejen og er igangsætter og rollemodel. Viser fysisk, hvad man kan lege, bruge legetøjet til, hvad legen går ud på.

Eksempel:

Et barn sidder og holder på en bold. Den voksne tager en anden bold og viser at den kan trille og hoppe. Efter lidt tid begynder barnet at trille sin bold. Den voksne fanger den, og de triller nu bolden frem og tilbage til hinanden. Her går den voksne foran og viser, hvad man kan bruge bolden til, og den voksne udvikler legen ved at de triller til hinanden.

Eksempel:

Når vi er **ved siden af** betyder det, blandt andet, at den voksne kan have startet en leg, men er mindre styrende og følger børnenes initiativer. Den voksne hjælper til at udvikle legen, sætter ord på begreberne, som støtter sprogudviklingen, skaber overblik og sammenhæng i legen ved at gribe børnenes initiativer, som udvikler de personlige og sociale kompetencer, ideer og fantasi.

Det kan fx være en køkkenleg, hvor der bages boller (hvad kommer man i dejen?) Bollerne er varme, når de kommer ud af ovnen. Vi opdager, der mangler smør (hvad gør vi så?) Så skal vi en tur ud at handle og det bliver regnvejr på vej derhen (hvad gør vi så?) Den voksne udvikler legen, fastholder børnenes koncentration, løser konflikter og støtter børnene i selv at løse konflikter, understøtter sprog, udvikler børnenes legerelationer og legerepertoire.

Når vi er **bagved** betyder det, blandt andet, at børnene selv har startet en leg. Det kan være køkkenlegen fra dagen før. Legen ændrer sig løbende. Den voksne er iagttagende og har rollen som butiksindehaver, når børnene kommer for at handle.

De tre positioner som vi her har beskrevet, ser vi som tre positioner som vi skiftende kan indtage sammen med børnene. I samme leg kan vi både være bagved og foran, da legen kan udvikle på en sådan måde, at der er brug for at rammesætte den overfor børnene igen eller, at legen er så godt i gang, at vi ikke behøver at guide eller vejlede børnene

Børns legeudvikling i forhold til deres alder:

Funktionslege

Begynder i barnets første leveår og forsætter til to-treårsalderen. Her udfører barnet gentagende bevægelser og udforsker legetøj og dagligdagsgenstande. Fx kaster barnet skeen på gulvet igen og igen og triller bolden igen og igen, for at se, hvad der sker.

Konstruktionslege

Begynder i barnets andet leveår og toppe omkring tre-fireårsalderen, men kan vare ved helt op til seksårsalderen.

Barnet begynder at anvende forskellige materialer til at bygge med. Det kan være de samme som barnet brugte i funktionslegen, men det bruger dem nu til at bygge med. Fx undersøges klodser og sættes sammen og stables i funktionslegen. Barnet bygger huse og tårne i konstruktionslegen, bygger garage til bilerne eller et hegn omkring dyrene.

Rolleleg

Begynder i barnets andet leveår og toppe i seks-syvårsalderen. Det kan fx starte med, at man leger man laver mad til hinanden i lege køkkenet, med alle redskaberne. Med tiden kan barnet lege legen uden at have det "rigtige" legetøj. Fx kan man lave mad til hinanden i sandkassen og bruge sand som mad og spand som gryde. Senere endnu kan barnet lege det laver mad helt uden nogen materialer, men blot ved at brug fantasien og lade som om alle tingene er til stede.

Regelleg

Begynder omkring seksårsalderen og forsætter ind i voksenalderen. Lege hvor der er fælles regler for alle deltagere, fx spil, fangeleg, fodbold m.m.

Hvad er fri leg:

Børnene har selv mulighed for at bruge deres fantasi og erfaringer til at sætte en leg i gang og videreudvikle på den. Den voksne er som oftest bagved eller måske ved siden af, for at støtte legen, så børnene bliver i fordybelsen.

Fx Børnene bruger deres fantasi hele tiden og det er gennem legen, de får lov at udforske den. Et barn kommer over med en bold og den voksne stiller sig klar til at spille med den. Barnet viser med kropssprog, mimik, handling eller ord, at det ikke det, barnet vil med bolden. Den voksne følger barnet, og det viser sig, at barnet vil have hjælp til at få bolden ind under blusen og derved lege, at der er en baby i maven.

Legetøjet kan bruges til meget andet end det, det er fremstillet til og det er vigtigt, at vi griber disse situationer. Havde den voksne ikke været nysgerrig og bare spillet med bolden var legen gået tabt.

I stedet udviklede en bold sig til en mor, far og barn-leg, hvor andre børn blev inddraget der blev snakket om babyer, mors store mave, lillesøster/lillebror/storesøster/storebror m.m.

Børn i udsatte positioner og leg:

Børn i udsatte positioner har vi defineret i afsnittet omkring dette. Legen ser vi som et vigtigt værktøj for disse børn. Her vil de voksnes rolle være essentiel. De vil have rollen som den guidende, der støtter og rammesætter legen. De vil skulle gå forrest og bane vejen for børnene. Således, at de kan komme ind i legen og børnefællesskabet med de andre børn.

Overordnet kan legen skabe mulighed for social deltagelse for disse børn.

Sprogudviklingen og leg:

I Olympia bruger vi legen som redskab til at udvikle barnets sproglige kompetencer. Fx snakker vi om de store og små biler, den grønne og den blå bil, at hjulet er cirkelformet og drejer rundt og rundt og rundt.

Vi kan også snakke om, hvor bilen kører hen. Den kan være på vej på arbejde, men går i stykker, så den skal til reparation hos mekanikeren eller forbi tankstationen og fylde benzin på. Den kan måske også køre hen til mormor og får en is. Selvom vi "bare" leger med biler, lære barnet mange andre ord gennem legen. Bilen er blot det fælles fokus og med til at holde barnets interesse i legen.

I forhold til den sociale udvikling gennem leg er de sproglige kompetencer vigtige for barnets deltagelsesmulighed i legen både non-verbalt eller verbalt.

Er barnets sproglige kompetencer ikke på niveau med de andre børn i legen, kan det begrænse barnets deltagelsesmulighed i børnefællesskabet. Det kræver en voksens støtte og guidning for at sikre barnets deltagelse.

I Olympia er vi bevidste om den sproglige udvikling i legen. Når vi leger med børnene - går foran, ved siden af eller bagved, bencævner vi og sætter ord på det, der forgår i legen.

Vi viser og tydeliggør 'spillereglerne' for at lege sammen. Fx sætter vi ord på barnets hensigter, hvis de andre børn ikke helt forstår dem. Dette er med til at styrke de sociale relationer mellem børnene.

Så legen kan også være et redskab til, at børnene får øje på hinanden. De kan få øje på hvad de hver især bidrager med til legen. På den måde oplever de at være i og blive en del af et fællesskab.

Hvad leger vi og hvorfor?

Når vi vil opnå noget bestemt med legen, med henblik på, at børnene skal lære noget bestemt, sætter vi lege eller aktiviteter i gang, som interesserer børnene. Det, som børnene er optaget af, er oftest det der motiverer dem og kan fastholde deres fokus i længere tid.

I afsnittet omkring læring skriver vi bla.: "I Olympia arbejder vi i strukturerede pædagogiske læringsmiljøer hele dagen, hvor vi har fokus på det enkelte barns udviklingstrin. Det pædagogiske læringsmiljø, tager udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om det er hverdagsituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb".

Når vi går på opdagelse i børnenes interesser og sætter lege og aktiviteter i gang med udgangspunkt i disse, så er det fordi vi tager højde for børneperspektivet.

I Olympia bruger vi også legen som pædagogisk metode til at lære bestemte ting eller nå bestemte mål.

Fx Den voksne har igangsat en maleaktivitet, med fokus på farver og former. Børnene er mest optagede af, hvordan malingen føles på hænder og fingre, og at smage på den. Den voksnes mål bliver i denne aktivitet ikke opnået. Ved frokosten, efter aktiviteten, spiser den voksne sammen med den samme gruppe børn. Der er rugbrød, pålæg og forskelligt grønt på fadet. Under frokosten er børnene meget optagede af madens former og farver – bl.a. gulerødder, tomat, agurk og æg, så nu bliver målet om fokus på farver og former opnået i en situation, hvor børnene er motiverede.

Læring

Det siger loven

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.³

Olympia

I Olympia har vi krop og bevægelse som grundholdning til vores pædagogik. Den læring som børnene gennemgår, vil derfor tage afsæt i dette.

³ Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

Vuggestuen er barnets første tid væk fra forældre og hjemmet. Derfor er vores primære opgave og fokus –(tilknytningsfasen)indkøringen, for at sikre børnene den bedste start på institutionslivet og på den måde at skabe det bedste fundament for, at børnene bliver trygge og dermed i stand til at lære og udvikle sig.

Når børnene er i tilknytningsfasen, er vores fokus at skabe tryghed hos børnene. Derfor arbejder vi med Tryghedscirklen (udviklet på baggrund af tilknytningsteori og forskning i USA af Glen Cooper, Kent Hoffman og Bert Powell) tryghedscirkelen handler kort om at sikre barnet en tryk base som det kan bevæge sig ud fra og komme tilbage til, når det har brug for det. Det lille barn kravler væk fra den trygge voksen og kommer tilbage for at få tryghed igen.

Vi har meget stort fokus på relations arbejde, da en god relation mellem barn og voksen er grundstenen for at opnå en tryghed hos børnene. Det er først når børnene føler sig trygge, at de får overskud/mod til at begynde at udforske og lære verdenen at kende omkring dem.

I tilknytningsfasen vægter vi også forældresamarbejdet højt. Vi søger viden om barnets udvikling indtil det starter her i vores vuggestue. Eks. er barnet født til termin, sover en eller to gange eller ting som forældrene fortæller os om barnets vaner og rutiner. Dette for at give barnet den bedste støtte for deres kommende læring og udvikling.

I Olympia arbejder vi med sociale relationer ift. til læring ved at:

Vi voksne prioriterer, at børnene kan eksperimentere og blive udfordret med støtte fra de voksne og i trygge omgivelser. Dette gør vi blandt ved at dele børnene op i mindre grp og lave projekter/aktiviteter/forløb. Vi ved at de tætte relationer opstår i mindre grp., hvor der er langt højere grad af "du og jeg tid" mellem en voksen og et barn

Vi arbejder ud fra den russiske psykolog Lev Vygotsky's teori om barnets nærmeste udviklingszone, hvor han snakker om, vi skal tage udgangspkt. det sted, hvor barnet er -og vise barnet det næste trin frem mod målet.

Dette gør vi blandt andet ved at samle de største børn på tværs af stuerne og lave en fælles aktivitet -eks rytmik hver fredag

De britiske sociolog Basil Bernstein snakker om de voksnes positionering ift. børnenes udfordringer og aktiviteter i hverdagen. Vi ved, at børnene spejler sig i hinanden og de voksne.

Eks. På legepladsen har vi en line som børnene sætter sig på. Den er beregnet til at børnene kan gå på line. Her går vi foran som rollemodel og viser, hvordan børnene kan gøre det. Derefter kan vi gå ved siden og støtte barnet, hvis det gerne vil prøve. Efter nogle gange vil barnet måske prøve selv, og vi går bagved for at støtte.

Et lille malerprojekt udenfor med et par børn:

"Her har personalet masser af mulighed for "du og jeg tid" i en mindre grp. af børn. Der opstår en tæt relation som er vigtig for børnenes læring. Børnene får en oplevelse af at gøre noget sammen med en ven og de føler sig som en del af et fællesskab"

Mere malerprojekt udenfor:

Et eksperiment med opløsning af kridt blandet med vand. I denne aktivitet kan vi spore flere temaer ift. læreplanen: Børnefællesskab, sprog og kommunikation, natur, udeliv og science og læring

I Olympia arbejder vi med de voksnes positioneringer ift. børnenes læring ved at:

Vi går foran som rollemodeller og introducerer børnene for nye udfordringer. På den måde bliver deres grænser rykket.

Eks. Et barn sidder og lægger puslespil. Han har fundet den rigtige brik men kan ikke få den til at falde på plads. Den voksne træder til og hjælper med at få brikken til at passe. Vi guider både fysisk og verbalt.

Samtidig bestræber vi os også på at give plads til børnenes nysgerrighed i hverdagen. Vi går bagved for at støtte og guide børnene, der hvor deres interesser fører os hen

Vi arbejder meget med at inddrage børnene i dagligdagsrutinerne i institutionen. Gennem rutinerne kan vi have fokus på børnenes selvhjulpenhed, få styrket deres selvværd, selvtillid, motorik, sprog og sociale relationer til andre mennesker.

Det er vigtigt at få styrket børnenes selvværd og selvtillid. Det er det som skaber deres identitet. At have selvværd og dermed troen på sig selv er noget som giver selvtillid og dermed styrke til at have lyst til at prøve/lære nyt.

Inddragelse i hverdagsrutinerne:

"Jeg bliver bla. selvhjulpen og får derved styrket min selvtillid og mit selvværd"

Inddragelse i hverdagsrutiner:

"Jeg fylder bleer op som jeg har været ude at hente sammen med den voksne. Mens vi er sammen, snakker vi og den voksne og jeg har en masse "du og jeg tid"

I Olympia arbejder vi med læring også i dagligdagsrutinerne ved at:

Børnene er med til at hente madvognen i køkkenet, selv kravle op på stolen og puslebordet, tage tøj af og på, dække bord, hente vasketøj, tømme opvaskemaskine, rydde op og feje.

Vores hus er indrettet så det støtter op om børnenes læring. Alle stuer har legezo-
ner og inspirerer til lege og læring, der understøtter børnenes udvikling og trivsel.

Legetøj er i børnehøjde. Vi har ikke alt legetøj i børnehøjde. Det bliver uoverskueligt for børnene, hvis der er alt for meget forskelligt at lege med.

Det er vigtigt at legetøjet bliver ryddet op i temaer. Biler for sig, legekøkken for sig, bøger for sig osv.

Noget af vores legetøj står oppe således at børnene kan bede om det eller de voksne kan tage det ned og sidde sammen med børnene mens der leges med det.

Vores legetøj skal som udgangspkt. indbyde til leg.

Der skal være dækket op til leg.

Reggio Emilia pædagogik snakker man om rummet som den tredje pædagog. Da rummet er med til at støtte op om børnenes læring og udvikling. Bl.a. ved indretning af legezoneer.

Der fokuseres på, at rummene skal være funktionelle, så de fungerer som gode lærings- og udviklingsmiljøer for børnene. Der lægges stor vægt på dokumentation via billeder og børnenes egne kreationer.

Praksis eksempel: Før havde vi alt køkkenlegetøjet i en kasse og børnene brugte kopper og tallerkner til at stable ovenpå hinanden og bygge tårne.

Nu har vi indrettet en legezone med et køkken og børnene bruger legetøjet "rigtig" til at lege de laver mad, dækker bord osv. Personalet har selvfølgelig en opgave her i at være guidende overfor børnene i, hvordan legetøjet er tænkt anvendt.

I KIDS "kvalitetsudvikling i daginstitutioner" af Charlotte Ringmose og Grethe Kragh-Müller italesættes de fysiske omgivelser som en vigtig del af børns læring. Rummene skal være indrettet med mulighed for, at alle børn kan finde aktiviteter og mulighed for leg svarende til alder, køn og interesse. Endvidere påpeger de også, at det er vigtigt, at der er klargjort til leg og aktiviteter (dækket op til leg) og endelig at der er en god fordeling af personale og børn.

Børnefællesskaber.

Det siger loven

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.⁴

Olympia

⁴ Forarbejder til dagtilbudsloven §8, stk. 2 – Den styrkede læreplan

I Olympia mener vi, det er vigtigt, at det pædagogiske personale skaber mulighederne for, at alle børn oplever at være en del af børnefællesskabet, hvor de føler sig respekteret og lyttet til.

I Olympia sørger vi bla for, at børnene får øje på hinanden ved at:

Fx har de voksne lavet det til en rutine med børnene, at hver morgen, når der kommer børn ind på stuen, gør vi børnene opmærksom på, at nu kommer der nogen. Vi snakker om, hvem det er og siger godmorgen til hinanden. Dette har resulteret i, at når et barn kommer om morgen, bliver det mødt af kammerater, der siger godmorgen, vinker, giver krammer og/eller på anden måde udviser glæde ved at se hinanden igen. Dette er med til, at det barn der kommer ind ad dørene straks, føler sig som en del af børnefællesskabet på stuen.

Jeg siger god morgen til min ven

For at et børnefællesskab kan opstå, er det de voksnes opgave, at sørger for, børnene får øje på hinanden og den voksne skal kunne justere sin rolle, ved at gå foran, ved siden af eller bagved (se afsnittet læring), for at alle børn får muligheden for at kunne deltage og være en del af børnefællesskabet.

Vi går foran, ved siden af og bagved:

Fx når vi tænder for musikken og et barn vil danse med et andet. Går det ene barn hen og tager det andet barn i hånden og hiver afsted. Barnet der bliver hevet afsted, forstår det ikke og bliver ked af det.

En voksen går nu hen og trøster samtidig med, at der sættes ord på overfor begge børn, om hvad der skete, og hvad hensigten var. Den voksne går nu foran og viser, hvordan det er mere hensigtsmæssigt, at inviterer til dans og dansen tages nu op på ny med den voksne og de to børn.

Vi går foran i Olympia:
"Jeg ser, hvordan den voksne gør. Jeg bliver klo-
gere på at gøre det selv
med den voksne ved siden
af og måske til sidst kan jeg
gøre det helt selv -for nu
ved jeg, hvordan det skal
gøres"

I Olympia går vi foran, ved siden af og bagved

Vi arbejder pædagogisk i mindre grp.:

Vi har i Olympia valgt at arbejde, så ofte som muligt i mindre grupper med børnene. Grupperne kan være opdelt efter alder eller udviklingstrin på egen stuen, men til tider også på tværs af stuerne.

Det kan bl.a. være om formiddagen hvor vi laver forskellige aktiviteter, som at tage på tur, på legepladsen, rytmik, fællessang om fredagen, kreative aktiviteter m.m.

Under frokosten oplever vi også, at børnene bedre får øje for hinanden i de små børnegrupper, fx begynder et barn at slå sin ske ned i bordet, han får øjenkontakt med et andet barn, og der behøver ikke at blive sagt noget, før det andet barn også begynder at slå sin ske ned i bordet. Pludselig sidder de alle og slår deres ske ned i bordet. Her opstår der et børnefællesskab, hvor alle børn deltager og føler sig som en del af noget større.

I Olympia sikrer vi, at børnene får en oplevelse af at bidrage til børnefællesskabet ved at:

Vi mener, at der er vigtigt, at børn oplever at de bidrager til fællesskabet og bliver gjort opmærksom på, at de kan hjælpe andre.

I de daglige rutiner hjælper børnene bl.a. med at feje, dække bord, øse mad op, gå ud med vasketøjet m.m. I det de voksne ser og sætter ord på det børnene gør, får det dem til at føle sig som en del af noget større, hvor de bliver set og respekteret for det de bidrager med til fællesskabet.

De voksne viser også vejen, for at få børnene til at hjælpe hinanden. Det at hjælpe en af sine venner med at få jakke på eller samle den puslespilsbrik op, som de tabte på gulvet, er med til, at børnene får øje for hinanden og lære at læse hinandens behov. Dette er en vigtig egenskab for børnene at lære, for bedre at kunne deltage i børnefællesskabet både nu og når de bliver ældre. Samtidig får børnene oplevelsen af både at få og bidrage i børnefællesskabet.

Børnefællesskab i Olympia:

"Jeg gør noget sammen med mine venner og vi hjælper hinanden med det"

Børnefællesskab i Olympia:

"vi er på tur sammen og mens vi venter, holder vi hånd, fordi vi er venner og trygge ved hinanden"

To praksisfortællinger omkring børnefællesskabet i Olympia:

"vi leger på stuen. K. har sat sig op på bænken ved vinduet med forskelligt køkkenlegetøj.

Hun leger, at hun hælder op og spiser mad.

Ovre i køkkenet leger A. hun samler ting i et net.

K. får øjenkontakt med A. og råber A! A smiler og siger hej K.

K. klapper på bænken -du kan sidde her.

A siger JA og løber der hen og kravler op. De sidder 10 minutter og leger ved bordet med køkkentingene. De taler også om fugle og kikker på billederne i vinduet og kikker ud på legepladsen efter fugle"

"A. på 2,5 år ser, at T. på 11 mdr. er kommet ind fra lur og går hen og nusser ham god morgen"

Det siger loven

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.⁵

Olympia

I Olympia sikrer vi et pædagogisk læringsmiljø gennem dagen ved at:

I Olympia har vi et dynamisk læringsmiljø. Det betyder, at vi er bevidste om, at alle elementer i løbet af dagen er en potentiel pædagogisk aktivitet, hvor læring kan opstå.

Læring og udvikling sker i en vekslen mellem planlagte aktiviteter, vores faste daglige rutiner, børnenes leg og spontant opståede situationer. En planlagt aktivitet kan tage en drejning, hvor den voksne følger børnenes initiativ, hvis de bliver mere interesserede i regnormen i stedet for cykelbanen, vi var ved at etablere på legepladsen. Det kalder vi – at følge børnenes perspektiv.

Vi tænker læring ind i hele vores hverdag. Når vi vasker hænder, når vi går ned med vasketøjet, når vi venter på tur til at få en rutsjetur. Selv i optakten til at komme ud på legepladsen, er der tænkt læring ind. Når vi tager tøj på i garderoben, arbejder vi med sprog, samarbejde, hjælpsomhed, opmærksomhed, koncentration, problemløsning, motorik, sociale kompetencer og meget mere.

⁵ Dagtilbudsloven § 8, stk. 3

Frokosten:

Ved frokosten er læring også tænkt ind. Vi har fx overvejelser omkring, hvor vidt vi spiser i store eller små grupper, om der er faste pladser, eller børnene selv må bestemme, hvor de vil sidde og hvilke børn, der kan have en god samtale med hinanden under frokosten. Børnene hælder selv vand op med en lille kande, øser mad op og rydder op efter sig selv, ved at gå hen med koppen på vognen og lægge hagesmækken i vasketøjskurven.

Under måltidet arbejder vi med sprog, farver, former, visuelle sanseindtryk og duft og smag, samarbejde, når man skal sende kanden med vand videre til sidemanden, vente på tur, finmotorik, koordination, at kunne mærke, når man er mæt, madkultur og meget mere.

Udviklingstrin, oprydning og positionering:

Et dynamisk læringsmiljø tager også højde for, hvor det enkelte barn er i sin udvikling, hvordan gruppedynamikken er og hvordan vi voksne tilpasser os, rummet og aktiviteterne, så børnene bliver støttet og udfordret i deres udvikling og læring.

Vi indretter stuerne med legezoner, som kan inspirere børnene og vise dem, hvad de har mulighed for at lege her. Vi "dækker op til leg" så vidt det er muligt hver dag. Dette gør vi for at rummet er overskueligt og så børnene bliver inviteret og inspireret til leg, når de kommer ind i rummet.

Oprydning er også en del af læringsmiljøet i Olympia. Det er ikke tilfældigt, i hvilken kurv legetøjet ender. Vi rydder op i temaer. Biler for sig, dukker for sig, bøger for sig osv.

Vi rydder op i temaer:
"Biler for sig, dyr for sig og klodser for sig"

Det gode læringsmiljø har overvejelser omkring de voksnes positionering. I Olympia er vi klar over, at de voksne skaber en legezone bare ved deres fysiske tilstedeværelse. Derfor fordeler vi os i rummet, så børnene får mulighed for at fordybe sig i leg rundt på stuen.

Vi voksne går forrest og fortæller/viser hvordan legetøjet kan bruges. De små grupper i rummet, giver plads til, at alle børn kan komme til orde og blive synlige i børnefællesskabet. Vores læringsmiljø lægger op til, at der skabes interaktioner og relationer mellem børnene, og at børnene introduceres til leg af de voksne.

Vi voksne undgår, så vidt muligt at samtale med hinanden midt i aktiviteter, men har løbende faglige samtaler i hverdagen.

Vi sidder på gulvet og er i børnehøjde for at få det bedste udgangspunkt og mulighed for en god relation. På gulvet kan vi følge barnet i dets oplevelser og guide og vejlede børnene i deres interaktioner.

I Olympia er vi i børnehøjde:

"det er det bedste udgangspkt. for en god og tryk relation til børnene"

Når vi opholder os på gulvet, kan børnene også selv opsøge den fysiske kontakt, når de har brug for at blive "tanket op" inden de søger ud i verdenen igen. På gulvet er vi tilgængelige for børnene og understøtter både barn-barn relationer og voksen-barn relationer.

Samarbejde med forældre om børns læring

**Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold,
s. 24-25**

Det siger loven

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børnenes læring.⁶

Olympia:

Samarbejde med forældrene omkring børns læring:

Som beskrevet i afsnittet omkring sammenhænge er det vigtigt, at vi fra start har en åben og ærlig dialog mellem vuggestuen og forældrene. Et lilleværdigt samarbejde er vigtigt.

Et samarbejde som tager udgangspkt. i barnets udvikling og læring. Et samarbejde, hvor begge parter videner om barnet supplerer hinanden.

Vi ser samarbejdet med forældrene omkring børnenes og børnegruppens læring som et ansvar, der går begge veje. Forældrene har således også et ansvar for at samarbejde med vuggestuen og i øvrigt holde sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i vuggestuen i forhold til barnets og gruppens trivsel og læring.

Her kunne et eksempel være at bakke op omkring den fordybelsestid som personalet har med børnene på bestemte tidspkt. af dagen. Eks. der "forstyrres" ikke ved morgensamling. Som forældre og kolleger venter man med at komme ind på stuen, hvis der er en aktivitet i gang sammen med børnene som ikke kan tåle, at døren bliver åben.

Børn mister meget hurtig fokus ved en sådan forstyrrelse.

Her i Olympia afholder vi samtaler med forældrene løbende i hele barnets vuggestuetid. Opstartssamtale, opfølgningssamtale, 2 års samtale og en afsluttende samtale inden barnet starter i børnehaven. Vi tager udgangspkt. i Topi og Sprogtrappen.

Alle samtaler bruges der tid på at snakke om barnets nærmeste udviklingszone. Vi har samtaleguides til alle samtalerne. På den måde har alle stuer det samme udgangspkt. for samtalerne.

Til samtalerne berøres forældrenes opgave med at hjælpe og støtte barnet hjemme og hvad vi gør her i Olympia. Når barnet afsluttes, laves en vidensoverdragelse i AULA. Dette dokument videregår til børnehaven. Dette i samråd med forældrene.

⁶ Dagtilbudsloven §8, stk. 6

Vi bruger tlf. til pludselige opståede situationer. Fx indkøring af barn og svære afleveringer, hvor forældre har brug for støtte. Pludselig ændret adfærd ved barnet, sker der noget derhjemme?

Vi vil undgå at snakke hen over hovedet på børnene ved aflevering og afhentning, derfor bruger vi tlf. kan dette ikke løses via tlf. tilbydes samtale.

Samarbejdet kan også tage udgangspkt. i vores tværfaglige samarbejde med andre samarbejdspartnere i kommunen. Talehørekonsulent, psykolog, sundhedsplejerske, daginstitutionssocialrådgiver og motorikvejledere. Hele tiden skal vi have fokus for gruppen og det enkelte barns trivsel og læring.

Her i Olympia vil der også være mulighed for at søge vejledning hos det faste personale omkring de ting som forældrene kan føle udfordrende i forhold til deres barns udvikling. Vi kan evt. vejlede omkring vigtigheden af at læse højt for sit barn, tale med sit barn, skærm tid, selvhjulpenhed m.v.

Det kunne konkret være et samarbejde omkring toiletbesøg og renlighed. "nu skal Line have todelt undertøj i stedet for bodystocking". Det er nemmere for barnet at være selvhjulpen ved toiletbesøg når barnet har todelt undertøj.

"Eller det vil være en god ide at komme senest kl. 9.30 så har Rikke nemmere ved at komme ind i en leg med de andre børn". Mange lege og aktiviteter er gået i gang, hvis barnet bliver afleveret kl. 10 og det er svært at blive afleveret, når de andre er gået i gang med noget.

Eller vejledning omkring, at børn indtager sin vuggestue, hvis de kommer gående og ikke bliver båret hele vejen ind til døren. Her vil de bla. føle selvbestemmelse som også er vigtig for deres udvikling.

I forældresamarbejdet ligger også vores forældrearrangementer i løbet af året. Her kan vi nævne sommerfest, plante/hvede dag, julehygge. Derudover forældremøde, forældreråd, forældrebestyrelse i klyngen, samarbejdet omkring det pædagogisk tilsyn, hvor der deltager en forælder til den faglige dialog efter konsulentens observationer. Dette er også Forældrerådets mulighed for at komme med deres tilføjelser i den endelige tilsynsrapport.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Olympia:

I det følgende vil vi at definere, hvilke børn vi i Olympia ser som værende i en udsat position:

Børn med fysiske, psykiske og/eller kognitive funktionsnedsættelse vil være i en udsat position samt børn med svag socioøkonomisk baggrund.

I Olympia ser vi også børn som i perioder kan være i en udsatte position:

Der er eks børn, som er blevet store søskende, flytning, byggerod, forældre som rejser med jobbet, motoriske-, sproglige- og/eller sociale udfordringer, dødsfald i familien, skilsmisser, forældre som ikke er enige i opdragelsen, børn der er nye, børn der eks slår, bider eller som er meget stille, børn som holder meget fri eller kommer meget uregelmæssigt.

Her er nogle eks på hvordan, vi mener, det ovenstående kan påvirke børnene:

Børn som kommer sent, kan have svært ved at komme ind i fællesskabet, fordi grupperne allerede er dannet.

Aktiviteter der er i gang, bliver afbrudt og dette skaber uro hos børnene, og det kan påvirke barnet som kommer ind i rummet.

Børn som holder meget fri, kan have svært ved at huske spillereglerne, som ofte læres og udvikles i fællesskabet. De andre børn har øvet sig i 4 dage og det ene barn kun i 1 dag.

Børn som ikke er faldet til endnu, har svært ved at deltage og være en del af fællesskabet.

Det er vores opgave at sørge for, børn i udsatte positioner får den hjælp og støtte, de hver især har brug for, så de trives og udvikler sig.

Hvis vi i Olympia oplever børn i en udsat position, justerer vi vores læringsmiljø og fællesskabet således, at det enkelte barns behov bliver tilgodeset.

Alle børn i Olympia skal føle sig som en del af et fællesskab - store som små. Vi voksne skal skabe rammerne, så barnet får mulighed for at opleve fællesskabet.

Det kan også være perifer deltagelse, hvor barnet på sine egne præmisser oplever sig selv som en del af fællesskabet.

Vi tilstræber at se det enkelte barns behov og have en rummelighed for alle de forskelligheder vi møder. Ved at møde barnet, på det udviklingstrin det befinder sig.

Et redskab kunne være med et barn i en udsat position at finde barnets stærke sider og bruge det til at få de andre børn interesseret i barnet. Og på den måde give barnet et fællesskab med de andre børn.

Vi tilstræber at have genkendelighed i det faste personale. Et utrygt barn skal være sammen med den samme voksen. Den samme som tager imod om morgenen, vi forbereder barnet i god tid i overgangene, rutinerne bliver fastholdt således, at dagligdagen bliver forudsigelig for barnet.

Det kan også være, at vi går på opdagelse i, hvilket legetøj barnet især er optaget af og tilbyder dette.

I Olympia benytter vi TOPI (Link) to gange om året, som et redskab til at have blik for alle børnenes trivsel. Vi ser det også som et godt redskab til at være på forkant og implementere nogle tiltag inden barnet kunne komme i en udsat position.

Har vi et barn i en udsat position, bruger vi vores tværfaglige team med psykolog, daginstitutions socialrådgiver, sundhedsplejerske og talehørepædagog, til at søge råd og vejledning, for at sikre optimal læring, udvikling, trivsel og dannelse hos barnet.

Forældresamarbejdet er især vigtigt, hvis barnet er i en udsat position. Vi skal som personale være opmærksomme på at have den åbne og ærlige dialog med forældrene til alle tider.

Forældresamtaler samt børneforum (hvor både forældre og fagpersoner deltager) bruges som redskab til at skabe et godt og bredt samarbejde mellem alle parter, for at forbygge samt støtte et barn i en udsat position.

Sammenhæng fra hjem til vuggestue og vuggestue til børnehave

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Det siger loven

Dagtilbuddet skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal desuden i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem hjem og dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.⁷

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Olympia:

Tryghed og tillid er vores fokus i overgangen fra hjem til vuggestue og fra vuggestue til børnehave.

Det er en stor forandring for barnet og familien at starte i vuggestue. Der skal oparbejdes mange nye rutiner i familien, så vi sammen kommer godt fra start.

Der skal sættes ord på, hvilke forventninger forældrene har til vuggestuen og selvfølgelig også, hvilke forventninger vuggestuen har til det fremtidige samarbejde omkring barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse.

⁷ Dagtilbudsloven § 8, stk. 6

Den første tid i Olympia:

I Olympia starter samarbejdet med, at forældrene modtager en mail med vores folder "Velkommen i Olympia". Folderen indeholder information om, hvordan en typisk indkøring foregår, hvordan hverdagen foregår i Olympia og der er også forskellige praktiske oplysninger om skiftetøj og navn i tøjet.

I Olympia arbejder vi med Babytegn, så forældrene modtager også en folder med introduktion til tegnene og en forklaring på, hvorfor vi har valgt at bruge tegn til at understøtte kommunikation med børnene. Endelig får forældrene et lille personligt brev, som er adresseret til barnet, hvor der står, hvilken stue barnet skal gå på og hvad personalet hedder.

Heri opfordres forældrene til at kontakte vuggestuen, så aftaler om barnets start i vuggestuen kan aftales nærmere.

Den gode og ærlige dialog:

Det er vigtigt for os at have en god og ærlig dialog med forældrene helt fra start.

Personalet i vuggestuen har tavshedspligt og vi har brug for at vide, hvis der er noget i barnets liv, eller hverdag i hjemmet, som kan have indflydelse på dets trivsel i vuggestuen.

Det kan være oplysninger om fødsel, sygdomme, eller hyper mobilitet.

Det kan også være, at en forælder er på kursus nogle dage og er væk fra hjemmet, et familiemedlem er blevet syg eller en forestående skilsmisse.

Vi informerer også forældrene, hvis vi ser en ændret adfærd hos barnet, så vi i samarbejde med forældrene understøtter barnets udvikling og trivsel bedst muligt.

I den daglige pædagogiske praksis, støtter vi børnene i at blive så selvhjulpne, som overhovedet muligt. Vi ved det giver dem selvtillid og selvværd, som er fundamentet for barnets personlige udvikling og trivsel.

Vi opfordrer forældrene til at bakke op om dette arbejde, så der også her er sammenhæng mellem hjem og vuggestue.

Når det er muligt, tager vi på ture og skaber kendskab til nærmiljøet. Det kan være andre legepladser, andre institutioner i klyngen, Lersø Parken, Fælledparken eller en tur, hvor vi kigger på tog eller gravemaskiner. Når vi tager ud af huset på oplevelse sammen, er det også en del af det lille barns dannelse, i fællesskabet.

Børnehaveplads og afsluttende samtale:

Når barnet får anvist en børnehaveplads, tilstræber vi at skabe kontakt til børnehaven og aftaler et besøg, såfremt det er muligt. Vi vil gerne, sammen med barnet, opleve og se dets børnehave. Dette sker i samarbejde med forældrene, så de kan tale med barnet om børnehaven, ud fra det perspektiv, at vuggestuen også har set det nye sted.

Inden børnehavestart tilstræber vi at afholde en afsluttende samtale med udgangspunkt i Topi (Tidlig Opsporing og Indsats), som er et værktøj til synliggørelse af barnets trivsel.

Forældrepejece om
TOPI.pdf

Vi tager i samtalen også udgangspunkt i Sprogtrappen, som er et værktøj, der understøtter personalet i at identificere det enkelte barn og børnegruppens nærmeste sproglige udviklingszone og målrette den pædagogiske indsats og læringsmiljøet herefter.

Hvis barnet har særlige udviklingsmæssige behov, deltager vi gerne i en overgangssamtale med forældre og personale fra den nye institution, for at skabe den bedste overgang og sammenhæng for barnet og forældrene.

Distrikt skolen:

I vores klynge, har vi et samarbejde med Nørre fælled Skole, som er vores distrikt skole. Det er et samarbejde, som i Københavns Kommune kaldes "Stærkt samarbejde".

Det er aftalt, at vi skal have et fælles forfatterskab, at børnene er blevet præsenteret for geometriske figurer -cirkel, trekant og firkant, og vi har også valgt en sang fra hver institution, som vil blive sunget i skolen.

På den måde er der noget kendt fra den vuggestue eller børnehave, som børnene kommer fra. Det skaber sammenhæng for børnene og overgangen forventes derfor at blive nemmere for dem.

I Olympia har vi valgt at have bøger af Jakob Martin Strid med Mimbo Jimbo. Vi har også en del bøger med former, farver og figurer, og i det daglige er vi opmærksomme på, når vi møder forskellige former. Det kan fx være under frokosten, hvor brødet er firkantet og kan skæres ud i trekanter, og ringen, som koppen sætter på bordet, er en cirkel.

I Olympia har vi valgt sangen, "De skøre knogler", som vores sang.

<https://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwid6ZSeo6TqAhWxl4sKHdahDNUQwqsBMAB6BAG-KEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fwatch%3Fv%3DJTh1dGQQKSM&usg=AOv-Vaw0NT2e1fk9Zn09TTsX5UEoy>

Alt dette bliver samlet i en fælles "kanon" fra alle institutioner i Nørre fælleds Skoles distrikt og videregivet til dem.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Olympia:

I Olympia inddrager vi lokalsamfundet på flere forskellige måder. Vi bruger især de lokale muligheder og lokaliteter.

Vi mener at det pædagogiske læringsmiljø også kan skabes udenfor Olympias mure.

Vi besøger bla. Byoasen, Fælledparken, Lersøparken, lokale legepladser, naboinstitutionens legeplads, Zoologisk museum og nogle gange tager vi cyklen til Rundetårn eller andre kulturelle steder

På opdagelse i lokalsamfundet.....

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Olympia:

I Olympia er vores mål at indrette det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø med et børneperspektiv.

Læringsmiljøerne skal være tydelige således, at børnene kan se hvad de kan lege her.

Desuden skal der også tages højde for:

Er der mulighed for stille lege, vilde lege, er der steder, hvor der er mulighed for at få sug i maven, er der steder, hvor der er rum for fordybelse, er der mulighed for at konstruere osv.

Det tilstræbes, at der gøres klar til leg hver dag på de enkelte stuer. Legetøjet stilles indbydende op eks. der dækkes bord i legekøkkenet, bøgerne er taget frem og gjort klar på madrassen, eller garagen er klar med bilerne parkeret ved siden af.

For at gøre det overskueligt og med æstetiske øjne er det også grundlæggende at der bliver ryddet op i temaer. Biler for sig, dukker for sig, duplo for sig osv.

Det er personalet som har ansvaret for dette, men også, at der er de ting som skal bruges til legen. Eks. der skal være mere end en kop og gaffel i køkkenet, mere end to biler i garagen eller på bilbanen osv.

Både ved oprydning og klargøring til leg er der mulighed for, at børnene kan være med.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Olympia

I Olympia skal hvert enkelt barn opleve at blive set, hørt og forstået, som det menneske det er.

Vores mål er, at det enkelte barn udvikler selvværd, selvforståelse og selvtillid, oplever at kunne forstå og udtrykke følelser, udvikler evnen til at indgå i relationer og samspil, lærer at afkode de sociale spilleregler, oplever og erkender egne og andres grænser, udvikler empati og oplever at være en del af et fællesskab og at være en vigtig del af fællesskabet.

Det er også vores mål, at barnet bliver udfordret og lærer at mestre udfordringer, så barnet bliver selvhjulpne og oplever at kunne noget selv.

Forskellen på selvværd og selvtillid:

Selvværd er oplevelsen af at være god nok, som man er.

Selvtillid handler om det vi kan, fx lukke lynlåsen selv eller løbe stærkt.

Når et barn føler sig set, hørt og forstået vil selvværdet blive styrket og barnet får en grundlæggende følelse af at være jeg er god som jeg er. "Jeg har betydning, og min mening og mine følelser har en betydning".

Hvis barnet har et godt selvværd, bliver det ikke så let frustreret, når der er noget, det ikke kan finde ud af. Fx at lukke lynlåsen eller løbe lige så stærkt som sin ven. Hvis man har et godt selvværd, så er selvtillid sjældent noget problem, men, hvis det modsatte er tilfældet, kan en dårlig præstation føre til en grundlæggende oplevelse af ikke at være god nok.

Selvværd er vigtigt for at kunne mærke sig selv og kende sig selv.

Anerkendelse giver selvværd – når man anerkender barnet, styrkes selvværdet og barnet får en følelse af, at "jeg er god nok, bare fordi jeg er mig og ikke fordi jeg løber hurtigt, er stor eller kan lægge et puslespil."

Ros kan få barnet til at føle det skal præstere, for at være god nok. Når vi roser, vurderes barnets præstation og resultat, fremfor at blive anerkendt for sit forsøg.

Her kommer et eksempel fra vores hverdag, hvor en voksen netop anerkender forsøget og ikke resultatet:

To børn løber hen til en låge. "Se, jeg løb hurtigt. Jeg kom først!" siger den ene. Den voksne svarer "Hold da op! I løb så hurtigt hen til lågen." Børnene kigger på hinanden med kæmpe smil og løber videre. Den voksne anerkender børnenes løb, men kommenterer ikke på, hvem der kom først.

I situationen bliver børnene mødt af en nærværende, anerkendende voksen, som sætter ord på det, hun ser og drejer fokus fra vinder og taber, til en god oplevelse for begge drenge. I situationen lyser begge børn op af stolthed, efter den voksnes kommentar. Hvis den voksne havde kommenteret på barnet, der kom først, ville kun det ene barn have været stolt.

Allerede når barnet ankommer til Olympia om morgenen, skal det føle sig velkommen og opleve at "Mine venner og de voksne bliver glade, når jeg kommer". De voksne i Olympia arbejder med at gøre børnene opmærksomme på hinanden og på hver deres betydning for fællesskabet. Følgende er et eksempel fra hverdagen:

Udenfor kommer en dreng og hans mor. Drengen har fødselsdag og bliver et år. Den voksne går hen for at tage imod fødselsdagsbarnet. Hun spørger en større dreng, om han vil med hen for at tage imod. Den voksne og drengen snakker om, at de kan sige godmorgen og tillykke med fødselsdagen!

De åbner døren, og den voksne spørger om familiens ferie og fødselsdagen. Den større dreng står ved siden af og siger "Jeg kan ikke huske, hvad jeg ville sige. Jeg kan ikke finde ud af det". Den voksne spørger ham: "Kan du ikke huske, hvad du ville sige?". "Var det måske; Tillykke med fødselsdagen, du ville sige?" Drengen smiler. "Ja! Tillykke med fødselsdagen", får drengen fremstammet.

I eksemplet her bliver drengen, som har fødselsdag taget godt imod. Den voksne skaber både mulighed for, at det ankommende barn bliver godt modtaget og føler

sig velkommen, men skaber samtidig også mulighed for, at den større dreng mærker, at han også er en vigtig del af modtagelsen.

Jeg siger god morgen til min ven. Min ven føler sig en del af fællesskabet

Under måltiderne bliver børnene opmærksomme på alle de ting de kan selv. Vi arbejder i Olympia med selvhjulpenhed, da vi ved det giver børnene oplevelsen;

"Jeg kan selv!". Det er f.eks. ved, at børnene selv kravler op på deres stol, de hælder selv vand i deres glas, de spiser med gaflen, de rydder selv op og vasker selv deres hænder og mund.

Udover selvhjulpenhed giver selvtillid, som styrker den alsidige personlighed, så bliver børnene også opmærksomme på hinanden.

Vi hjælper hinanden ved at række maden og den lille kande videre, spørger hinanden om der er nogle der kunne tænke sig mere mad. Børnene bliver bevidste om dem selv i det fællesskab, der er omkring bordet.

Det er den voksnes opgave at sikre et trygt læringsmiljø for det enkelte barn. En nærværende voksen, som skaber tryghed og omsorg, er med til at styrke barnets forståelse af sig selv som individ.

Barnet i Olympia mødes af voksne, som er anerkendende og som har en bevidsthed om deres egen rolle i samspillet.

Den voksne positionerer sig hele tiden i forhold til det enkelte barn, men også i forhold til, hvad børnegruppen og fællesskabet har brug for, på et givent tidspunkt.

I løbet af dagen er der mange eksempler på, hvordan den voksne hjælper barnet

med at blive klogere på sig selv og derved styrker barnets alsidige personlige udvikling.

Hvad gør den voksne:

- Ser barnets styrker frem for mangler.
- Sikrer at barnet får små sejre hver dag, ved at opmuntre, støtte og udfordre dem.
- Viser anerkendelse og forståelse gennem det vi siger og gør.
- Hjælper børnene med at se og forstå hinanden.
- Bevidst om, hvornår vi griber ind, fx i en konflikt eller en leg og hvornår vi skal holde os i baggrunden. Hvornår er vi foran – ved siden - bagved
- Hjælper børnene med at få erfaringer, ved at tale om hvad der fx skete i går.
- Deler børnene op i mindre grupper, så der bliver bedre tid og plads til det enkelte barn, og til leg og andre aktiviteter, i en overskuelig gruppe.

Hverdagsrutiner som gør børnene bevidste om fællesskabet og individerne heri:

- Vi holder morgensamling, hvor vi siger hinandens navne, taler om hvem der er her, hvem der har fri eller hvem der er syge. Børnene sidder undervejs og peger mod hinanden. Børnene udviser forskellige følelser når deres venner er til stede, eller når deres venner ikke er til stede.
- Vi lytter til hinanden og taler om ting, der har betydning for børnene, fx hvad mor og far hedder eller om en ny cykel.
- Tydeliggør at kammeraterne venter, eller har brug for netop dig.
- Gør børnene opmærksomme på at kunne opsøge og bruge hinanden. F.eks. på badeværelset inden sovetid, hvor børnene kan hjælpe hinanden med at trække buksebenene af. Den voksne kan her hjælpe børnene med at sætte ord på deres følelser og det der sker. Fx "hvor var det godt, at Søren kunne hjælpe dig, når du synes bukserne var stramme.
- Samling om en sangkuffert, hvor hvert barn får lov til at vælge, hvilken sang de vil synge og så synger vi den sang i fællesskab. Børnene kan f.eks. holde i hånden eller klappe sammen.

I Olympia har vi fokus på udvikling hele dagen, både i vores faste rutiner, i planlagte aktiviteter og i spontant opståede situationer. Her er nogle eksempler fra dagens gang – praksis eksempler med fokus på den alsidige personlige udvikling

Samling – Fokus på hinanden, sig selv, samspil, fællesskab, fordybelse, behovsudskyldelse:

En formiddag sidder 5 børn på madrassen sammen med 2 voksne. De har fundet kufferten frem og skal til at synge. En dreng vælger krokodillen og griber straks ud efter sine venners hænder, så de kan synge krokodille-sangen sammen. Børnene kigger på hinanden og griner højt. Børnene øver sig i at vente på deres egen tur, til at vælge en sang.

Leg/aktiviteter/legeplads/ture – fordybelse, vedholdenhed, prioritering, fokus på fællesskab:

En voksen tager på tur med to drenge, de skal på dinosaurer jagt. Karl vil have alle dinosaurerne selv. "Hov, Markus er også med på tur, du kan give en dinosaur til ham." den voksne kigger og peger for at guide drengen. Markus kigger i kassen og tager så to nye dinosaurer op. Han giver den ene til Karl og beholder den sidste selv. Så drengene nu har to hver. De smiler og griner til hinanden og løber ud for at gemme dem.

Badeværelse – Selvhjulpenhed, fokus på hinanden:

Tre store drenge finder deres poser, hvor deres tøj skal i. Den voksne beder drengene om at sætte sig ned på gulvet for at tage deres tøj af. Det er tydeligt at drengene ved præcis hvad de skal. Nogle af dem hjælper hinanden med at tage tøjet af og putte det ned i deres poser. Drengene tager deres bleer af og smider den i skralde-spanden. De skiftes om at sætte sig på toilettet, nogle af dem tisser og andre laver lort. Drengene finder selv en ny ble, og tager den med hen til den voksne, så hun kan hjælpe dem med at tage dem på.

Putning, sove, opvågning – Selvhjulpenhed, anerkendelse af individ:

Et barn er vågnet ude i krybberummet, "Godmorgen Olga! Du har sovet længe. Hvor er det dejligt at se dig! Kom vi går ind til dine venner, de sidder og venter på dig." Den voksne stiller stigen hen til barnevognen så pigen selv kan kravle ned på jorden.

Blive hentet – Selvhjulpenhed, fællesskab, tak for i dag:

"Se Kasper, der kommer din mor. Kom vi går ud og henter dit tøj". Den voksne går med Kasper ud og henter hans tøj og to børn følger med.

De sætter sig ned på gulvet og Kasper begynder selv at tage tøj på. En af børnene vil gerne hjælpe Kasper, så hun henter hans sko og prøver at give Kasper skoene på.

Da Kasper har fået tøjet på, går den voksne med ham hen til døren. Den voksne spørger de andre to børn om de vil med hen at sige farvel til Kasper. Det vil de meget gerne. Den voksne og de to børn står tilbage og vinker til Kasper og hans mor og siger tak for i dag, vi ses igen i morgen!

Forældresamarbejde – Kommunikation, selvhjulpenhed, selvtillid:

En mor har hentet sin datter og den voksne står og snakker med hende i døren. Den voksne fortæller om en episode tidligere i dag. "I dag kom Viktoria hen med sine sutsko og hun viste dem meget stolt frem til alle sine venner. Jeg spurgte om hun

ville prøve at tage dem på og hun nikkede. Hun sad længe og kæmpede med at få sutskoene på og til sidst lykkedes det. Hun var så stolt, så hun rejste sig op og klappede." Moren og den voksne snakkede videre om, hvordan de derhjemme kunne begynde at arbejde med selvhjulpenhed i forhold til at tage tøj af og på.

Børn i udsatte positioner

I Olympia er vi bevidste om, at børn kan komme i udsatte positioner af mange forskellige årsager.

Det kan være børn, som endnu ikke er faldet til i vuggestuen, børn som endnu ikke kan aflæse de sociale spilleregler, børn som oplever små eller store forandringer hjemme, fx ved flytning, en forælder der er på rejse, ved sygdom eller dødsfald. Se også afsnittet om børn i udsatte positioner.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Olympia:

I Olympia har vi fokus på, det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte børnenes trivsel og, at de indgår i sociale fællesskaber ved at udvikle empati og relationer. F.eks. starter vi som det første ved modtagelsen om morgenen, hvor vi har fokus på at tiltale barnet ved navn og vise glæde over deres ankomst.

For at tydeliggøre dette bruger vi som voksne udover det talte sprog, også kropssprog, gestik og mimik. Armene bliver spredt klar til modtagelse af barnet og et kram, hvis der skulle være brug for det.

Det er vigtigt for os, at barnet oplever en forståelse af, at det hører til og er en vigtig del af børnefællesskabet.

Vi har et hus til formiddagsmaden, hvor alle børns navn bliver råbt op, her bliver de hørt og set af hele børnefællesskabet, og vi får på denne måde også talt om, hvem der er syg eller på ferie.

I løbet af dagen har vi fokus på at dele børnene op i mindre grupper, hvor vi er opmærksomme på, hvad gruppen kalder på, og hvad det enkelte barn kalder på. Både når vi er delt op i mindre grupper og når vi er samlet, har vi fokus på at understøtte den sociale udvikling.

Vi skiftes bl.a. i løbet af dagen til at vælge en sang, dække bord, hælde vand op i sit glas, få hjælp til tøj mm. I disse situationer øver barnet sig på at vente på tur.

Vi møder børnene med anerkendelse i løbet af dagen, ved at sætte ord på deres følelser og imødekomme disse, et eksempel på dette kan være "Jeg kan se du græder, du blev ked af det (...)". Ved at vi anerkender børnenes følelser lærer de at afkode egne og andres følelser og på den måde udvikler de empatien.

Forskellen på ros og anerkendelse er altså, at **ros** lærer et barn at kunne lide sig selv for det, det gør – og **anerkendelse** støtter barnet i at holde af sig selv, som det er. Det er **forskellen** på at være indre- og ydrestyret

I Olympia har vi bl.a. en sprogkuffert og bøger, hvor vi taler om følelser og reaktioner, vi har puder med "emojis" som illustrerer ked af det, glad, bange osv. Disse redskaber er med til at understøtte vores arbejde med empati og følelser.

Alt dette vil hjælpe barnet med at indgå i relationen til de voksne og børnefællesskabet i bl.a. leg. (Se afsnit om leg). Nærmeste udviklingszone, hvor barnet har brug for at klare en opgave med støtte fra en voksen.

Mangfoldighed er et stort begreb.... vi snakker ofte med børnene om, at der findes fiseemænd og fisekoner, da det er en del af det at lære sin egen krop at kende, men også en del af, hvordan andre ser ud og, hvem vi er. Vi snakker om hår, øjenfarve, hvilket tøj vi har på, hvilke sprog vi taler mm.

Det er vigtigt for os, at der er plads til, at børnene kan udvikle sig som den de er og bliver.

Den sociale udvikling forgår ikke kun i institutionen, derfor er det vigtigt at have et godt samarbejde mellem hjem og institution.

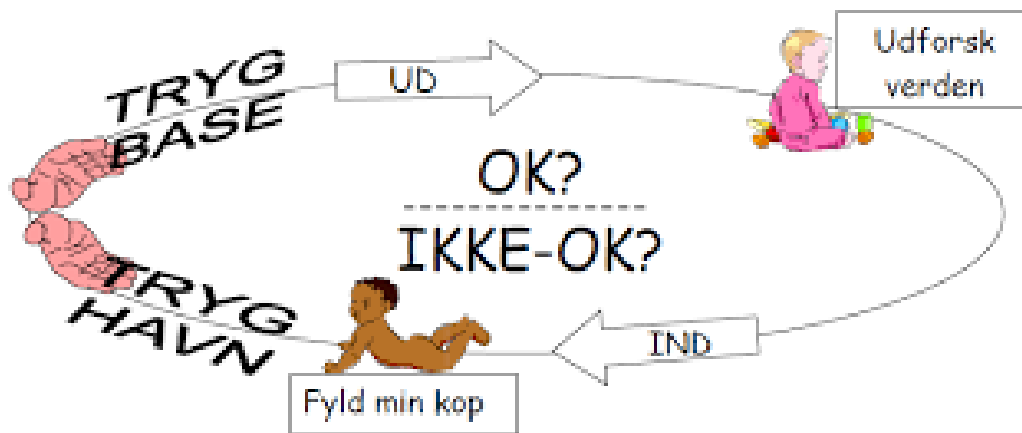
Når barnet ser de voksne, både personalet imellem og forældre/ pædagog tale sammen på en respektfuld måde med en gensidig forståelse, vil barnet kunne spejle sig i denne adfærd og drage erfaringer, det kan bruge i interaktionen med de andre børn. Dette vil bl.a. være med til at forbygge mobning.

Tilknytning handler helt grundlæggende om fysisk tryghed og overlevelse. Nærhed til trygge voksne er også helt afgørende for barnets psykologiske udvikling. Det er igennem de nære relationer, at barnet udvikler sig selv som et socialt individ.

Tryghed opstår, når man bliver forstået og taget alvorligt. Hvis du fx er sammen med en der ler, og du selv er ked af det, kan følelsen af tristhed blive forstærket, da du ikke føler dig set.

Børns hjerner er ikke færdigudviklet og har derfor sværere ved at forstå sig selv og verden omkring dem. De oplever derfor hurtigere uro. Men hvis deres tilknytningspersoner er i nærheden og viser forståelse for, hvad barnet oplever, bliver de igen trygge og rolige indeni. Så små børn er afhængige af voksne til at lære at forstå sig selv.

Tryghedscirklen

Det skal ses som, at den trygge base/sikre havn er deres tilknytningsperson, som barnet er tryk ved. Barnet ved, at det altid kan vende tilbage og få et kram, blive snakket med og føle sig forstået og så igen søge ud og udforske verdenen når barnet er blevet fyldt op med tryghed.

Vi gør hvad vi kan for at undgå "for mange ben i rummet", det vil sige voksne, der bevæger sig rundt i rummet.

Et eks. På hvordan dette virker er; en voksen sidder på gulvet. Kurt kravler rundt på gulvet, men kigger ind imellem tilbage på den voksne. Den voksne smiler tilbage og Kurt undersøger videre. Den voksne rejser sig og Kurt panikker, begynder at græde og ved ikke hvad han skal gøre af sig selv.

Eks 2; en voksen sidder i sandkassen og der er ca. 5 børn, der leger lige ved siden af. Et barn kommer hen og får et kram og leger derefter videre. En anden kigger op og får øjenkontakt og leger trygt videre.

Men da den voksne rejser sig op og går hen til rutsjebanen, hvor et andet barn har brug for hjælp. Begynder et barn at græde og 2 andre bryder straks legen op i sandkassen for at følge efter.

Vi lærer også i det sociale samspil om formelle og uformelle regler. De formelle regler er nedskrevne regler, så som, at vi ikke må gå overfor rødt lys. De mere uformelle er, at vi skal stå i kø f.eks. til at vaske hænder, blive malet i ansigtet. At vi ikke slår, skubber, tager ting fra andre. Alt dette er også med til at danne vores sociale relationer.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Olympia

I Olympia ser vi sproget som en vigtig kompetence børnene lære at mestre, fordi jo bedre børnene er til at udtrykke deres behov og følelser til omverden, samt at forstå andres behov, følelser og handlinger, des bedre bliver deres mulighed for at kunne indgå i de forskellige fællesskaber, de omgås, i deres hverdag, om det er hjemme hos familien, i vuggestuen, til fodbold, eller på arbejdspladsen.

Til at støtte op om det sproglige læringsmiljø i Olympia har vi forskellige arbejdsredskaber og metoder som hver dag hjælper os med at have fokus, støtte og udvikle børnenes sproglige kompetencer.

Det fysiske læringsmiljø

Det fysiske læringsmiljø handler bl.a. om indretningen af stuerne, vi har forskellige legezoneer, bl.a. transportmidler, køkken/dukkekrog, dyr, læsehjørne, m.m. Hver zone bliver indrettet med legetøj men også med billeder og inspirationsord.

Billederne er for at inspirerer børnene til samtale og ordene er til at inspirere de voksne til at bruge forskellige ord i legen, men samtidig til, hvad man kan lege.

Legezonerne er levende og der bliver fjernet og tilføjet nye ord, billeder, legetøj til zonerne ud fra, hvilken interesse børnene viser i de forskellige zoner eller når de voksne bliver fagligt inspireret til nye tiltag.

I Olympia har vi fokus på tidlig Litteracy, hvor vi åbner op for den skriftlige verden hos børnene.

Børnenes eget navn står rundt omkring i huset, bl.a. på deres garderobe og kurve/poser på badeværelset, deres barnevogn/madras.

Vi har et "hus" hængene på stuerne, hvor vi til morgensamling sætter børnenes navne ind, for at se, hvem der er kommet. Her lærer børnene både at genkende deres eget navn, men også hinandens.

"Huset" med hvem er kommet, på ferie eller syge

Sprogtappen

I Klynge NBF arbejder alle vuggestuer med Sprogtrappen (<https://hjernenhertet.dk.ramboll.com/dagtilbud/sprogtrappen>). Her har vi fået forskellige redskaber til at kunne vurdere hvert enkelt barns sproglige progression ud fra seks forskellige udviklingszoner.

I Olympia bruger vi Sprogtrappen til både at se det enkelte barns sprogudvikling, men også til at se hele børnegruppen.

Hvis fx flere i børnegruppen ikke er aldersvarende i en af udviklingszonerne, kigger vi på, hvordan vi kan justere vores eget sproglige læringsmiljø omkring børnene, så de bliver aldersvarende i alle udviklingszoner.

Det kan fx være det fysiske læringsmiljø, hvor vi kunne indrette et læsehjørne, med bøger der er tilgængelig for børnene hele dagen.

Eller det sproglige pædagogiske læringsmiljø, som den voksne skaber omkring sig, der skal justeres. Fx kan det være, den voksne skal blive bedre til at følge børnenes interesse eller kommenter barnets handlinger og følelser mere end at stille dem spørgsmål.

Babytegn

Vi bruger babytegn (<https://babysigning.dk/>) til at kommunikere med de børn, som endnu ikke kan udtrykke sig verbalt. Vi har en plakat hængende med de mest brugte tegn og alle ansatte er introduceret til babytegn, så de kan bruge det samme med børnene.

Udover at styrke barnets motivation i at bruge det nonverbale sprog i sin kommunikation, er babytegn også med til at udvikle barnets verbale sprogforståelse, fordi den voksne hver gang siger ordet for det tegn den voksne eller barnet laver. Så barnet kan koble lyden af ordet og betydningen sammen.

Hverdagsrutiner og små grupper

Som barn eller voksen kommunikerer vi hele tiden med omverden og derfor arbejde vi i Olympia med barnets sproglige udvikling hele dagen, også i hverdagsrutinerne.

Fx når vi er i garderoben og tager overtøj på, bliver der snakket om, hvad vi skal have på, jakke, sandaler, hue osv. Vi snakker om det er varmt eller koldt udenfor, solskin eller regnvejr, evt. hvad vi skal lave, når vi kommer ud.

Når vi spiser, bliver der bl.a. snakket om, hvilken mad vi får, hvilken farve det har, om det er blødt eller hårdt, surt eller sødt m.m. Hele dagen lytter vi til det børnene fortæller os og sætter ord på det de oplever og føler.

Det er også en af grundene til, at vi i løbet af dagen arbejder med børnene i mindre grupper. Det er i de små grupper, at det bedste relations arbejde opstår og vi som voksne kan sikre os, at alle børn bliver hørt og set, samt at vi skaber nogle trygge rammer for børnene, hvor de tør eksperimentere med at bruge sproget og lære nyt.

Sprogkufferter

I Olympia har vi 10 forskellige sprogkufferter med bl.a. De tre bukke bruse, Kajs fine støvler, Følelser, Former og farver.

I hver sprogkuffert er der bøger, sange, spil og forskellige konkrete som fx figurer til at genfortælle historien.

Vi bruger primært sprogkufferterne med fokus på at styrke børnene sprogligt, men kan samtidig også være for at styrke deres sociale relationer til hinanden, sanselse oplevelse, kognitivt m.m.

Sprogkuffert om Kaj

Babblarna

Vi arbejder med Babblarna <https://babblarna.dk>. Hver stue har en pose med disse figurer, bøger om dem, puslespil, billeder m.m. I posen er der forskellige ideer til aktiviteter, man kan lave med Babblarna. Vi bruger Babblarna til at gøre det spændende og fange børnenes interesse til at lære dem, at kunne sige de forskellige bogstavlyde fx b-lyd, d-lyd, s-lyd m.m.

Bøger

I Olympia er bøger et vigtigt redskab i vores sproglige læringsmiljø.

På alle stuer er der læsehjørner med bøger. På gangen og på lederens kontor er der også mulighed for at læse og kikke bøger -både alene men især også sammen med en voksen.

Vi tilstræber, at bøgerne er tilgængelige for børnene. Nogle af bøgerne har vi oppe på hylden. Disse kan altid tages ned og læses sammen med en voksen.

Vores bøger har temaer/emner om forskellige ting. Det kan f.eks. være farver, former, mad, følelser, eventyr, dyr, transportmidler m.m. Mimbo Jimbo og hans univers

bliver alle børnene præsenteret for. Totte og Lotte, Kaj og Babblar bøgerne er også et univers som alle børnene bliver præsenteret for i løbet af deres tid her i Olympia. Udover bøger øver vi os også på rim og remser og synger sammen med børnene.

Både personale og børnene øver sig på, at bøger er noget som ryddes op og sættes på hylden, når vi er færdige med at læse dem.

Den voksnes rolle

Det sproglige pædagogiske læringsmiljø, er det den voksne skaber omkring sig. I Olympia er vores relationer til børnene en vigtig grundsten i vores arbejde også når det kommer til børnenes sproglige udvikling.

Ved at vi skaber gode relationer mellem barn-voksen, skaber vi et trygt læringsmiljø for børnene, hvor den voksne kan gå foran, ved siden af eller bagved og vise børnene, hvordan de kan bruge sproget til at kommunikere med.

Det kan eksempelvis være at vise sine behov, deltage i fællesskabet eller give udtryk for sine følelser. Samtidig skal vi også tilføje nyt til børnene for at udvide deres sprogforståelse og ordforråd.

De syv sprogteknikker

Hele personalegruppen arbejder med de syv sprogteknikker fra Sprogtrappen.

Teknikkerne er en guide til de voksne om, hvordan vi i alle hverdagsrutiner og aktiviteter, støtter og udvikler barnets sproglige kompetencer.

Vi har øvebaner, hvor hver stue har aftalt 1-2 sprogteknik, de skal øve sig i at bruge. Det har vi valgt at gøre, for at hele personalegruppen skal blive bevidste om og bedre til at arbejde med barnets sprogudvikling hele dagen igennem.

De syv sprogteknikker er:

1. Efterlign (Den voksne gentager de lyd/ord barnet siger.)
2. Udvid (Den voksne må ikke rette på barnet, men skal gentage det barnet siger og derefter sige det rigtig ord eller med den rigtige endelse.)
3. Tilføj (Den voksne tilføjer nye ord i samtalen med barnet.)
4. Barnets interesse (Den voksne følger det barnet er optaget af.)
5. Pauser/øjeblikkontakt (Den voksne skal holde laannggee pauser for at give barnet tid til at tænke over det man har sagt og lade dem komme med et svar. Samt huske at have øjenkontakt, så barnet kan se at man er interesseret og lytter til dem.)
6. Give me five (Den voksne skal prøve at have mindst 5 turtagninger i samtalen mellem barn og voksen)
7. Kommenter (Den voksne skal spørge mindre og hellere kommenter på det som barnet laver.)

Børn i udsatte positioner

Når vi oplever børn i en udsat position i forhold til deres sproglig udvikling, kigger vi først og fremmest på, om der er noget, vi voksne kan justere på stuen og i fællesskabet, for at styrke barnets mulighed for deltagelse på lige fod med de andre børn.

Vi har mulighed for at kontakte vores sprogkoordinator og/eller sprogkonsulent som er tilknyttet vores institution, for at søge inspiration og faglig viden.

Det er også muligt, at de kommer ud og observere det enkelte barn, de voksne, børnegruppen og stuen for at kunne hjælpe.

Forældresamarbejde

For at styrke samarbejdet mellem hjem og institution i forhold til barnets sproglige udvikling, får forældrene, når barnet starter en folder om babytegn og med billeder af de tegn vi mest bruger.

De får også de syv sprogteknikker som vi bruger, for at støtte barnets sproglige udvikling. Disse papirer bliver gennemgået til forældresamtaler, hvor vi altid har barnets sproglige udvikling som et fast punkt.

Til første samtale spørger vi ind til om barnet har pludret, øjenkontakt, sagt sine første ord m.m. Dette gør vi for at kun skabe os en bedre viden om, hvad barnet allerede kan.

Både til forældresamtaler, men også i den daglige dialog, søger vi information, samt deler viden og erfaringer med forældrene om barnets sproglige kompetencer, for at skabe de bedste muligheder sammen med forældrene til at styrke deres barns sproglige udvikling både i vuggestuen og derhjemme.

Vi bruger Aula til at skrive til forældrene, om hvad vi laver i vuggestuen og lægger billeder ud, som redskab til at forældrene kan snakke med deres barn eller barnets måske selv prøver at fortælle om, hvad det har lavet i vuggestuen.

Praksis eksempler på kommunikation og sproglig udvikling i hverdagssituationer:

Morgensamling

Eks. Til morgensamling, hvor vi sidder med en stor gruppe børn, udviste et barn ingen interesse i at klappe eller synge med.

Da barnet senere er i aktivitet med en mindre gruppe, er barnet meget ivrig for at fortælle og vise interesse både for aktiviteten og de andre børn.

I den mindre grupper føler det enkelte barn sig mere tryk og får mere talletid med den voksne, hvilket giver den voksne gode muligheder for at bruge de syv sprogteknikker i sin kommunikation med børnene.

Leg/aktivitet

Børn oplever episoder eller perioder, hvor de føler sig udfordret i at blive forstået af andre børn eller voksne, og kan opleve stor frustration.

Der er det vores opgave i Olympia som voksne at gå ind og hjælpe barnet både i at blive forstået, men også give dem de rette redskaber til at kunne udtrykke sig mere forståeligt.

Eks Thomas leger med en brandbil som Signe fik lagt fra sig. Signe kommer tilbage og vil have den igen og tager den ud af hånden på Thomas. Thomas siger nej. Signe kan ikke udtrykke sig verbalt, og bruger derfor sit nonverbale sprog og slår ud efter Thomas, fordi det er den eneste måde Signe føler, hun kan udtrykke sin følelse af frustration over ikke at få legetøjet.

Her går den voksne ind i situation og hjælper begge børn med at sætte ord på deres egen handling og følelser, samt den andens, for at vise børnene en mere hensigtsfuld måde at kommunikere med hinanden.

Eks hvor den voksne bruger de syv sprogteknikker i en aktivitet. En dag vi var på tur, kommer vi forbi togstationen og børnene viser stor interesse for toget, de peger, prøver at rejse sig op i sædet for at se mere, og de ældste børn siger "tog".

Den voksne stopper vogne og står et stykke tid sammen med børnene og ser på tog. Der bliver snakket om togskinner, passagerer inde i toget, de kunne se kontroløren, han havde hat på, samt perronen, hvor toget stoppede.

Den voksne følger børnenes interesse og satte ord på alle deres oplevelser undervejs, samt lyttede til de børn som selv kunne fortælle, hvad de så, og tilføjet med flere ord.

Da de kom tilbage i vuggestuen, blev der sat billeder op omkring togbanen fra turen, som inspiration til, at børn og voksne kunne snakke videre om alt det, de havde oplevet og bruge alle de nye ord, de havde hørt og lært.

Børnene begyndte at lege med togbanen og de legede alle de oplevelser, som de havde set undervejs og de brugte de nye ord, mens de legede, eks at toget stoppede ved perronen, passagerens gik ud og ind af toget og brugte deres rejsekort.

Forældrene blev informeret om turen og aktiviteterne vi lavede, samt de fik nogle inspirationsord med hjem.

Det er for at skabe mulighed for, at forældrene kan være med i det deres barn laver i vuggestuen og give børnene mulighed for at vise og fortælle deres forældre om det og skabe en sammenhæng mellem vuggestue og hjem for barnet.

Måltidet

Eks – Brug af babytegn

Under måltidet sidder et barn som endnu ikke har noget verbalt sprog og viser tegnet for "mere" til den voksne. Den voksne laver også tegnet, mens hun siger "mere". Barnet nikker ja. Den voksne spørger "Vil du have mere mad?", Barnet nikker ja igen og får så noget mere mad.

Gennem denne handling giver barnet tydeligt udtryk for, hvad det ønsker og den voksne har nemt ved at forstå, hvad barnet vil. Så det ikke ender i frustrationer for både barn, og voksen, over ikke at kunne forstå, hvad de ønsker af hinanden.

Eks. Den voksnes brug af sprogteknikker i kommunikation med et barn

Under måltidet sidder et barn ved bordet og kigger på den voksne og siger "baba" til den voksne. Den voksne kigger på barnet (øjeblikkontakt) og siger "baba" til barnet (efterligner).

Barnet siger igen "baba" til den voksne. Barnet og den voksne siger det frem og tilbage til hinanden seks gange (turtagning), da den voksne siger "dada" i stedet for (tilføj). Der er stille lidt, den voksne holder pause, men bevare øjenkontakten med barnet og barnet siger så "ada". Den voksne siger igen "dada" (udvid).

Det siges frem og tilbage 3 gange mere, da barnets opmærksomhed, så bliver fanget af noget andet og den voksne følger barnets blik (barnets interesse) og siger: "Der væltede glasset" (Kommentar), barnet kigger op på den voksne og smiler.

Eks. De voksne går foran

To voksne sidder til eftermiddagsmad sammen med børnene på stuen. Voksen-1 spørger voksen-2 om voksen-2: "Vil du bede om melon?". Voksen-2 svarer "Ja". Bagefter sidder børnene og gentager og svare "ja", når de bliver spurgt om de vil have melon, i stedet for de bare peger eller nikker.

Derved er de to voksne gået foran, for at motivere børnene til at bruge ordet ja, når de bliver spurgt om de vil have melon og dermed bruge deres verbale sprog.

Her i Olympia har vi altid fokus på den tidlige sprogudvikling. For at få den bedste sproglige bevidsthed blandt hele personalet har vi løbende sprog møder med deltagelse af en medarbejder fra hver stue. Desuden har vi også en øverst sprogansvarlig medarbejder, der mødes med andre øverst sprogansvarlige fra de andre institutioner i vores klynge.

Vi har også et tæt samarbejde med klyngens sprogkoordinator. Hende kan vi altid sparre med.

I forhold til forældresamarbejdet har vi løbende samtaler med forældrene.

En samtale når de starter, 3 mdr. senere, ved 2-årsalderen og endelig en afsluttende samtale. Til alle samtaler er der fokus på sproget og barnets udvikling og progression.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Olympia:

Krop, sanser og bevægelser

I Olympia har vi fokus på krop, sanser og bevægelse. Vi stræber efter at skabe de bedst mulige læringsmiljøer for, at det enkelte barn kan udfordre, udvikle og mærke sig selv, i samspil med andre børn og voksne.

I Olympia understøtter vi børnenes muligheder for at udforske og eksperimentere med kroppen på mange forskellige måder.

Krop

Gennem kropslige erfaringer udvikles den kropslige identitet. Her undersøges fx. "hvem er jeg" og "hvad kan min krop".

I Olympia er vi bevidste omkring kroppen i alle vores hverdagsrutiner. Eks i skiftesituationer og toiletbesøg. Den voksne sætter ord på kroppens og dens funktioner. Vi understøtter børnenes nysgerrighed om kroppens forskellighed, og hvad den kan. Det enkelte barn spejler sig i andre børn og stille sig selv spørgsmålet " kan jeg mon også det?".

Yderligere har vi fokus på selvhjulpenhed. I det daglige øver det enkelte barn flere ting. Bl.a. at tage tøj af og på, klatre op og ned ad stole og stiger til barnevogne. Den voksne støtter og guider barnet, hvis de bliver usikre. Barnet bliver fortrolige med sin krop, når den opdager, hvad den kan.

At bøvle med sin flyverdragt eller sandaler er fint, barnet får selvværd af selv at få lov, så snart de viser interesse for det.

Se evt. filmen "så lad dog barnet gøre det selv" <https://www.youtube.com/watch?v=JOYfUBNP5RI>

I spisesituationerne hælder børnene selv vand eller mælk op i deres glas. De er også med til at øse maden op på deres tallerkener.

Der bliver snakket om det at mærke efter om maven er mæt. Dette handler også om at kende sin egen krop.

Udenfor på legepladsen har børnene mulighed for at bruge deres krop, sanser og bevæge sig i det hele taget. Der er gynger, rutschebane, trampolin, sandkasser, krydderurter, blomster, bakke, forskelligt underlag.

Her er der også mulighed for at være selvhjulpen og blive bevidst omkring, hvad kan min krop.

Nogle gange går børnene på opdagelse selv i, hvad kan min krop?

Andre gange kan det være de voksne, der går forrest og viser, hvad kan vi eks. bruge bakken til eller her kan vi hoppe på trampolin og vi kan gyngede mens vi synger en sang som vi kender.

Sanser

Forudsætningen for, at barnet får et godt sprog, en god koncentration, positiv social adfærd og selvværd, er at have en god og veludviklet sanses motorik.

Dette øger samtidig barnets overskud, livsglæde og socialisering med andre.

I Olympia understøtter vi stimuleringen af de tre basale sanser; den taktile sans, den vestibulære sans og muskel/led-sansen i et samspil med de øvrige sanser - høresansen, lugte- og smagssansen og synssansen.

Dette gøres ved, at vi har sansekufferter, sansesten, tæpper, skummoduler, ansigtsmaling, vandleg, bevægelseslege, trampoliner og både indendørs- og udendørs-gynger.

Vi dufter til alt muligt og smager på krydderurterne, eller tomaterne i køkkenhaven, når de er grønne og allerhelst når de er røde.

Vi har yderligere fokus på vores madkultur, hvor alle børn på skift i mindre grupper én gang om ugen er med til at tilberede dele af frokosten eller noget andet mad. Børnene får mulighed for at smage, lugte og føle på det som de tilbereder. Det kan ske, at børnegruppen besøger køkkenhaven for at blive inspireret til retten, samt en begyndende forståelse for, hvor maden kommer fra.

Bevægelse

I Olympia understøtter vi børns krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med forskellige kropslige fornemmelser herunder bevægelseslege, motorikbaner og sanglege.

Vi har yderligere introduceret børneyoga på nogle af stuerne.

Bevægelse handler om børns aktive udforskning og undersøgelse af kroppens muligheder, både alene og i samspil med andre børn.

Den voksne kan her bruge bevægelsen til at skabe et inkluderende børnefællesskab for alle børnene.

Da vi gerne vil sætte fokus på den motoriske udvikling for det helt lille barn som lige er startet i vuggestuen udleveres forskelligt materiale til forældrene. Det drejer sig om flg.:

Papir med grundbevægelserne, pjece om gode råd til aktiviteter for det helt lille barn og "støt dit barn i at være aktiv".

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Olympia

Udgangspunktet for at forstå verden, er også forståelsen af den natur, som vi mennesker lever i og har ansvar for.

Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. En naturfaglig dannelse skabes af oplevelser med, interesse for og viden om naturen i et miljø, hvor der er plads til at undres, stille spørgsmål og finde svar.

Når børn har mulighed for at være i, sanse og opleve naturen på alle årstider, i forskelligt vejr og landskaber, styrkes også deres sanseapparat og deres motoriske udfoldelse.

Naturen er en enestående legeplads for både sind og krop. Når børn leger i naturen, får fantasien og samvær med andre spillerum, og børnene udfordres på mange planer både kropsligt og mentalt.

I Olympia understøtter vi et læringsmiljø, hvor børnene får vigtige erfaringer, eksperimenterer og får viden om naturfænomener og sammenhænge.

Naturen giver børnene mulighed for at systematisere deres omverden og ved selvsyn opleve sammenhænge, der ellers kan være svære at forstå. Det gælder fx modsætninger, tal, mængder rækkefølger.

At bruge naturen som et eksperimentarium og legerum danner grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø. Børnene får en forståelse for at alt har en funktion, når vi vander planterne, vokser de sig store og flotte, når vi ikke vander dem, falder de sammen og dør.

For små børn, kan forståelsen af naturen og dens betydning for verden være svær. I Olympia er vi så heldige, at vi har et spændende og udfordrende udeliv, lige udenfor vores hoveddør. Vores legeplads/have er et udfordrende miljø for alle aldre. De motoriske udfordringer – bakken, rutsje, trampolin, gå på line, løbe, cykle, balancere, kravle op og ned, hoppe ned og gynges.

På legepladsen kan vi gå eller endda kravle på opdagelse og udforske. Sanserne stimuleres. Sand, grus, græs, jord, fliser, træer, buske, frugter, frugttræer, planter, blomster, krydderurter, gårdhaven, krible krableliv under sten, i buske, under træstammer, fugleliv, sol, skygge, vandpytter og mudder, og vi kan gå ud i al slags vejr.

Udover de muligheder vi har i Olympia og i vores nærmiljø, så har vi mulighed for at tage ud og søge ny viden og erfaringer med naturen, på vores nye ladcykler. Vi kan blandt andet cykle ud til Mindelunden, byOasen, stranden, eller andre sjove steder hvor man kan se på natur og dyr.

Hvis vi har brug for sparring og hjælp eller inspiration udefra, så har vi en god sparringspartner hos Naturcenter Amager Strand. Herfra kan vi få besøg i Olympia, hvor vi præsenteres for nye eksperimenter nogle gange om året.

Hver stue har en kasse med materialer og udstyr, der kan bruges til aktiviteter med natur, udeliv og science. Her er forstørrelsesglas, plade til naturbingo, glas til at samle ting i, kartoffelmel, frugtfarve og meget mere.

Hver stue har også et bo til sommerfugle, og vi modtager hvert år nogle sommerfuglelarver, som vi følger i hele udviklingen fra larve, til puppe og til sommerfugl. Det

er en spændende proces, som vi understøtter med konkrete figurer, som børnene kan røre ved. Det er en stor dag og en stor oplevelse, når sommerfuglene skal slippes fri i naturen.

Hvad kan være mål og tegn på læring inden for Natur, science og udeliv?

Natur og udeliv

Vi voksne er altid rollemodeller og går foran og viser børnene verden og de muligheder der er i naturen.

Målet er at understøtte det enkelte barns mulighed for at opdage og udforske naturens forskellighed, at udvikle interesse, glæde og respekt for naturen.

Det kan blandt andet være som i dette praksis eksempel:

En voksen har planlagt en plantedag og tager fire børn med ud for at plante solsikkefrø. Børnene er med til at gøre jorden klar, putter selv frøene ned i jorden og vander jorden så den bliver fugtig. Undervejs taler de om, hvordan de mon får solsikkerne til at vokse. Et af børnene fortæller, at de skal huske at vande hver dag. Den voksne fortæller at planterne skal stå inde på stuen, så de kan få masser af sollys.

En anden fortælling med tegn på læring:

Et forløb, hvor børnene har lavet mad til fuglene og har hængt det op, på legepladsen. Vi har taget vores forskellige fuglefigurer ind på stuen og taler dagligt om dem og hvad de forskellige fugle hedder og hvordan man ser forskel på de små detaljer fx en han og en hun, en musvit og en blåmejs. Der er hængt billeder op i en ramme på stuen, med de mest almindelige fugle, som vi ser på legepladsen. Vi kigger ud af vinduet, når vi spiser, for at se om fuglene kommer og spiser vores hjemmelavede fuglemad. En dag er vi ude at gå tur i nærmiljøet. Der er en masse fuglefløjt i træer og buske. Et af børnene peger op i et træ: "Se! En solsort. Det er en han, for den har orange næb".

At være i og lære i, og om naturen:

fra naturen, sammenligne dem og bruge dem.

Det kan f.eks. være som i dette praksiseksempel:

I institutionen har vi en urtehave, som både børnene og køkkendamen nyder godt af.

De voksne i institutionen har rig mulighed for at introducere børnene for urtehaven. En formiddag tager en voksen nogle børn med ud for at finde krydderurter, som køkkendamen kan bruge til noget brød hun skal lave. Børnene plukker både krydderurter og finder nogle tomater, sukkerærter og skovjordsbær, som de smager på. Den næste dag får børnene brød, hvor de forskellige krydderurter er bagt med i.

I løbet af året har vi forskellige temaer, som tager sit udspring i årstiderne. Det kan være så og spireprojekter med blomster og grøntsager, fra jord til bord forløb med kartofler, vi har havearbejde, hvor børnene hjælper med at vande, smage og høste.

Vi har lavet insekthoteller til bier og forskellige krible krabledyr, og vi hjælper til med madlavningen, hvor vi skræller vores høstede kartofler, ælter krydderurter ind i dejen, skærer en fisk op og ser hvad den har i maven, inden vi fylder den med urter og citroner, så den kan blive tilberedt i ovnen.

Om science

Science betyder, i bred forstand, videnskab og det handler om omverdensforståelse.

For barnet på 0 – 3 år er omverdensforståelse grundlæggende for dets oplevelse og indtagelse af verden. I arbejdet med science handler det om at vække børnenes nysgerrighed over for de ting, der omgiver dem og give dem lyst til at gå på opdagelse, undersøge og eksperimentere med dem.

Meningen er, at børnene skal opleve nogle af de sammenhænge, der er i naturen, og hvor de forskellige ting kommer fra.

Hvad sker der når frøet sættes i jorden og får vand og lys? Hvordan kan forskellige elementer ændre struktur?

Vi prøver os frem med vand, is, luft, lyd og forskellige materialer, som viser, hvordan disse opfører sig i forskellige sammenhænge, som fx varme og kulde.

Vi kan tage udgangspunkt i de ting, som børnene allerede er bekendte med.

Matematisk opmærksomhed

Hvad er matematik i en vuggestue?

I Olympia ser vi leg og aktiviteter fyldt med matematik. For os handler det om at præsentere børnene for mulighederne – fornemmelse og indsigt i brug af begreberne. Vi er bevidste om, hvordan og hvornår matematik indgår i hverdagen og vi bruger begreberne i det daglige sprog.

Følgende aktiviteter indeholder matematiske begreber:

- Bygge med klodser – kategorisering og sortering. Farveinddeling (de gule, de røde, de blå, de grønne) former (firkantet, aflang, rund, cirkel, trekantet,) antal (1, 2, 3, 4) mængde (flere end, færre end) størrelser (større end, mindre end,) højere end, lavere end, mindre end, forskelle, det samme som, hvad passer sammen, ens, forskellig fra.
- Lege med dyr – kategorisering og sortering. Hvilke dyr ligner hinanden/hvilke er forskellige, højde, størrelse, farver, typer, former, beslægtede med, passer sammen, mængder.
- Sang og musik – Består af toner, som lyder bedst, når de er sat sammen på en bestemt måde, akkorder er bygget op af tertser, kvarter, kvinter, skalaer på oktaver, noder kan være halve og hele, rytme og taktslag. Vi tæller til 4 før sangen starter og vi synger sange med tal og former. (En kort en lang, en elefant kom marcherende, 3 små aber)
- Bevægelse fra A til B – Hoppe ned fra (tælle 1, 2, 3), er der kort eller langt fra A til B, fra sandkassen hen til bænken, hvor meget kan vi tælle til mens vi går derhen? Hvor meget kan vi tælle til før vi er ved døren? Den fysiske bevægelse var længere, så tallet er højere, afstanden større.
- Lægge puslespil – Former, farver, mønstre, passer sammen eller ikke, kategorier, forskelligheder.
- Måltider – Hvilken farve har maden? Hvor mange tomater er der? Hvor mange både i appelsinen? 1 skive rugbrød bliver til 2 halve og til 4 kvarte, brødet kan skæres i firkanter, trekanter, cirkel, rektangel, kvadrat. Hvor meget vand kan der være i en stor kop/lille kop? Når vi rydder op, stables tallerkenerne i en bunke og glassene i en anden (sortering/kategorisering), bestik = kniv, gaffel, ske (kategori og underkategori).

- Bestik = kniv, gaffel, ske (kategori og underkategori).

Tegnene er, at børnene selv viser interesse, selv bruger ord om naturen, selv opsøger naturen, selv deler oplevelser med andre.

Tegnene er, at børnene selv viser interesse, selv bruger ord om naturen, selv opsøger naturen, selv deler oplevelser med andre.

- Mærke forskel på varmt og koldt vejr
- Mærke solen, der varmer, regnen der er våd, vinden der blæser
- Høre fuglene synge, vinden i træerne
- Dufte planter, blomster, græs
- Smage på krydderurter
- Lede efter insekter og smådyr og kigge på dem
- Lege i vandpytter eller med mudder
- Gå på opdagelse og finde blade og grene i naturen
- Genkender forskellige fugle

pladsen, og sortere det efterfølgende sammen med de voksne

Hjemmesider til inspiration:

The dad lab

Grønne Spirer

Kriblekrable.dk

Vidensbutikken.dk

Pinterest

Instagram

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i lige-værdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Olympia

Vi arbejder åbne og anerkendende med børnenes forskelligheder, så børnene får en naturlig nysgerrighed for andres kultur. Vi inkluderer alle børn i de forskellige kulturelle aktiviteter, vi har i Olympia og ved at italesætte andres forskelligheder og traditioner, er vi med til at forbygge mobning i børnehave, skole og senere på arbejdspladsen.

Vi vil gerne lære børnene om, at vi alle har forskellige traditioner, normer og værdi. Derfor er vi også altid interesseret i, når der starter nye børn i vuggestuen at høre om deres kultur og traditioner. Det er noget, vi kan snakke med børnene om og bruge for, at de kan følge sig mere trygge i vuggestuen. For at kunne deltage i et fællesskab skal man have forståelse for egne og ikke mindst andres kulturelle baggrunde og traditioner.

Ex var der et barn, hvor den ene forælder var fra Italien, der havde det lidt svært ved at starte i vuggestuen. De voksne havde fået i vide, at han godt kunne lide musik og en dag fandt en af de voksne på at spille italiensk musik. Barnet reagerede straks på musikken og begyndte at danse til musikken. De andre børn dansede også rundt og de voksne fandt også musik fra andre lande og snakkede med børnene om det.

Børn kan have kropslige fornemmelser som de nødvendigvis ikke kan fortælle med ord, men de kan mærke en spænding i kroppen, når den voksne fortæller eventyret om "de tre bukkebruse" eller "prinsessen på ærten". Hvis den voksne filmede fortæller eventyret med stor begejstring og engagement, så får de en spænding i kroppen og en følelse af, at her er noget, som jeg gerne vil være en del af. I Olympia er vi opmærksomme på at forenkle eventyrene/historierne.

Vi har haft en pædagogisk lørdag med emnet fortælleteater. Dette har givet os ideer og redskaber til at arbejde med eventyr universet.

Kulturelle oplevelser i vores hverdag

Børnene bliver præsenteret for forskellige musik som, pop, klassisk, jazz m.m.

Vi har klapvogne, ladcykler, lånerkort og rejsekort, så vi kan komme rundt i byen til bl.a. biblioteket, museum, parker, skov og strand.

Men oftest tager vi på tur ud i lokalsamfundet, hvor vi har mulighed for at opleve mange forskellige kulturer, bare ved at kigge på de mennesker vi møder på gaden.

Når vi er på tur, kan vi både være aktiv deltagende og tilskuer. Fx er vi ofte tilskuer til at se vejarbejderne bruger deres minigraver og ser kraner der løfter ting op i luften eller vi ser på flotte vægmalerier.

Når vi er på tur til fx musik arrangementer, er vi deltagere, som synger med og danser rundt, eller hvis vi ser på skulpturer og statuer som vi lige kan komme hen og mærke på og måske der er noget man kan flytte rundt på.

I vuggestuen maler vi med forskellige materialer fx maling, tuscher, kridt, pensler, svampe og børster og på forskellige materialer, som papir, pap, sten og pinde. Vi maler med forskellige farve og eksperimenter med at blande dem.

I Olympia har vi fokus på at bryde op med pige vs drenge kultur. Fx at dukker kun er for piger og kun drenge må lege med biler. Dette gør vi for at give alle børn de samme muligheder for at udvikle sig i vores læringsmiljøer og styrke deres udvikling både personligt, sprogligt, kognitivt, motorisk m.m. Fx når vi leger frisør er alle børn med og får elastikker og spænder og hårbøjler i håret.

Olympias traditioner

Da Olympia er en forholdsvis nyopstartet institution, har vi haft en del fokus på at skabe en fælleskultur i huset og vores egne traditioner.

Bl.a. har vi forskellige arrangementer for hele huset som julehygge og sommerfest med forældrene, Plantedag/hvededag for barnets nærpersoner, Olympias fødselsdag, halloweenfest og fastelavn. Vi laver halloween-, påske-, jule- og fastelavnspynt med børnene.

På stuerne fejrer vi børnenes fødselsdag og sidste dag i vuggestue, hvor børnene er velkomne til at dele noget ud. Vi opfordrer forældrene til, det kan være noget, som er en tradition at spise til fødselsdage i deres egen kultur.

Vores køkkenmedarbejder server retter fra forskellige kulturer som thai, indisk, mexicansk, italiensk, m.m. Ligeledes laver hun dansk traditionel påske- og julefrokost til børnene.

I Olympia forsøger vi at opretholde et demokratisk fællesskab, der sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn. Vi lytter til børnene og går på opdagelse i og anerkender deres ideer. EKS. der er planlagt en tur i køkkenhaven. Der skal kikkes på forskellige planter. Et barn får øje på en myre og er mere interesseret i myren. Den voksne kikker med på myren og gør barnets opdagelse interessant for de andre børn. Myren sættes på rabarberbladet og der snakkes om at myren skal smage rabarber og måske også jordbær senere.

I Olympia har vi bøger med mange forskellige tema -også andre kulturer. Vi spiller på enkle instrumenter og børnene stifter kendskab til IT. Dog i begrænset omfang.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Olympia:

Her i Olympia er vi ved at opbygge en evalueringskultur i forbindelse med vores læreplan.

Vi har gennem året reflekteret og evalueret med overskrifterne i vores pædagogiske grundlag.

Der er skiftende emner på til hvert p-møde. Hver stue kommer med en praksisfortælling omhandlende et konkret emne i læreplanen (de blå emner). Indtil videre har vi lavet praksisfortællinger omkring flg.: læring, leg, børneperspektivet og børnefællesskaber. Leg vil være det sidste som vi vil benytte som tema i vores praksisfortællinger. Fortællingerne er så vidt muligt nedskrevet og lagt i mapper som er tilgængelige på p-stuen. Med praksisfortællingerne har vi ønsket at skabe en forståelse i personalegrp. om helt konkrete temaer. Eks hvad mener vi med børnefællesskaber og hvad forstår jeg helt personligt som medarbejder på Blå stue. Under de forskellige emner i det pædagogiske grundlag kan I læse konkrete praksisfortællinger oplevet af medarbejderne.

I det kommende år vil vi tage praksisfortællingerne ud på legepladsen. Det gør vi fordi tilsynet har fortalt os, at det gode relations arbejde og organisering af personale og børn som vi har indenfor, skal vi blive lige så gode til udenfor på legepladsen.

Praksisfortællinger vil blive brugt som redskab til evaluering af alle emner i grundlaget løbende gennem året. På den måde sikrer vi, at det vi skriver i virkeligheden, også er det som sker rundt om i huset.

Det pædagogiske tilsyn august 2020 og vedligeholdelsesdialogen juni 2021 har givet anledning til nogle forskellige indsatser med pejlemærkerne som overskrift. Disse pædagogiske indsatser ses også som en løbende evaluering af vores læreplaner og pædagogiske praksis i det hele taget.

Det er vigtigt for os, at det pædagogiske grundlag er tilpasset børnegrp. og altid tager udgangspkt. i børneperspektivet.

Det er de faglige fyrtårne og ledelsen som varetager det endelige sammenskriv og planlægning for de enkelte p-møder. Grp kaldes for læreplansgrp. Den mødes ca. en gang om måneden eller oftere, hvis der er brug for det.

Det er vigtigt for grp., at læreplanen er skrevet af medarbejderne. Vi ønsker et medansvar hos medarbejderne omkring udarbejdelsen af den og det har vi erfaret bedst sker på denne måde. Når medarbejderne er bekendte med, hvad der står i læreplanen, er det nemmere for dem at være med i en evaluering.

Olympia benytter Sprogtrappen. Det er et refleksionsredskab til vurdering af bla. vuggestuebørns sprogforståelse, kognitiv udvikling og lege og sociale udvikling. Her i Olympia vil vi bruge Sprogtrappen som et redskab til refleksion omkring især vores læringsmiljøer. Hvad fortæller de indplaceringer, som vi laver på børnene os om de læringsmiljøer som vi har. Skal der reguleres og forandres så børnene får de bedste betingelser for læring, udvikling, trivsel og dannelse?

Så Sprogtrappen er et redskab som vi bevidst vil bruge til at evaluere vores læringsmiljøer. Dette vil foregå løbende gennem hele året.

Desuden bruges "pædagogisk planlægningsredskab" til evaluering af ture og aktiviteter. De kan både bruges som evaluering på, hvilken læring børnene har opnået men også, hvilke emner der involveres i aktiviteten i forhold til vores læreplanstemaer. På den måde kan vi sikre, at vi har alle 6 temaer repræsenteret.

Til refleksion over og indblik i vores pædagogiske praksis benytter vi os af TOPI ("tidlig opsporing og indsats"). TOPI er en trivselsvurdering for børnene. Dette laver vi to gange om året. TOPI laves fordi vi er forpligtet til at skabe de rette betingelser for, at alle børn trives, lærer og udvikler sig. Den indsigt som vi får igennem TOPI giver os et godt afsæt til at skabe kvalitet for alle børnene i dagligdagen.

Vi får sat fokus på vores egen pædagogiske praksis og eventuelle justeringer i dagligdagen. Både TOPI og Sprogtrappen bruges også i vores samarbejde med den tværfaglige support og til vores forældresamtaler.

At etablere en kultur for evaluering og skabe en institutions pædagogiske grundlag tager tid -har vi erfaret, men vi føler os godt rustet og er godt på vej.

